

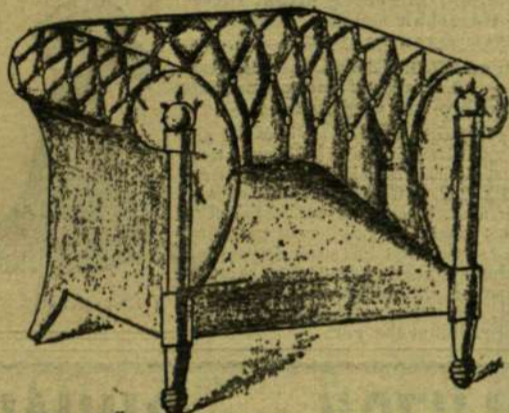

250 cm. kertiernyő,
95 cm. vasasztallal ára 66 K.

Egyéb kerti butorokról, valamint vas- és réz-
butorokról árlapokat díjtalanul küldünk.

PÁPAI és NÁTHÁN
Budapest, VI., Andrássy-ut 2. szám.

BŐRSZÉKIPAR
Kendi Antal Budapest, IV., Károly-u. 2.

ANGOL BŐRBUTOR készítése, festése és renová-
lása saját műhelyemben. **Ebédlőszékek, iroda-fotelok**
valódi bőrrel. **Ülőbutor állványok kárpitozása.**
Székátlakítások!

Rohitsj

Tempel

Styria

Donati

**Legdusabb,
természetes magnézium-
glaubersósforrások.**

SZOBRÁNCZ

GYÓGYFÜRDŐ Ungmegyében.
Glaubersós, hideg, kénés, sós víz. Gyomor- és máj-
betegnek magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május
15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig.
30 % árengedményvel a lázásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyimódi biztos
segélyt nyújt gyomor- és májbetegségnek, a hasi pangásoknak, makacs
székrekedésnek, enyhén, oldólag hat, májbetegségnek, epehomok és epe-
kőkre oldólag hat. Vértódlásoknak, szédülések, hűdések, guttales
rohamoknak vérvonálgat, felszívólag hat, csúszós és kőszvényes bántal-
máknál a kór okozta erjeszt termékekre, elrakódásokra az ízületek-
ben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívelhájaso-
dás ellen, emkórbetegségnek, veséjbetegségnek egy a csukor-, mint
a fehérvérkérdést gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izadmányokat, daganatokat, ízületi és csont-
bántalmakat, eszontszit kedvezően osztja. Gyérlykóros daganatok,
fekélyek ellen, méh és méh közötti izadmányok, hashártya izadmá-
nyok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb makacs idült bór-
betegségek ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőeknek Ungvár,
a felvidék és illetve Kassa felől jövőeknek Nagy-Mihály, honnan ké-
nyelmes bérkocsikon 1 és 1/2 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikeresen használható. Ára: egy nagy láda 40 üveg-
gel 30 kor., kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz a vasuton szállítási
közvetményben részesei.

Megrendelések és tudakozások: Szobráncz gyógyfürdő
igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő ezimzandók. Posta-
és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: Dr. Russay
Gábor tájékoztató. A fürdő igazgatóság.

KITÖR A DICSÉRŐ

szó minden háziasszony
ajkán, ha a szabadság.

Hamu- rostáról

beszél. Sokajándóság nem
vált olyan gyorsan kö-
kedtetlét, mint ez az egy-
szerű és nagyszerű házi
és kőz. amely reagegét
időt, még több fáradságot
takarít és sok veszélytől
óvja meg Önt. Folyo-
sóra menés, fujta-
tás, löbálás a múlté.
Vele a vasolás dívetet. Már
az első kísérlet elragadja
és halasán tovább ajánlja. Kérjen ingyen és bérmentve illusztrált
leírást. A Hamu-rostárai ára K 2.80. Kapható minden szakba-
vágó üzletben. Vezérképviselők **Arak és Fehér** Budapest,
VIII., József-körut 33. Postai szejtküldés ut-
véttel, vagy az összeg
előzetes beküldése ellenében.

Titania

Gyorsgőzmozogépek, ruhamángorlók, facsarók
utólérhetetlenek minőség és teljesíthetőség tekinté-
tetében! **Legolcsóbb árak. Katalógus ingyen és**
bérmentve. Képviselők kerestetnek.

TITANIA-MŰVEK, WELS 9 Ob.-Oest.
Magyarországi vezérképviselő: Takács Oszkár, Budapest,
VI., Nagymező-utca 49. szám.

VASÁRNAPI UJSÁG

20. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PAL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, MÁJUS 15.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Egyes szám Előfizetési Egész évre — 16 korona. A Világkronika-val Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. ára 40 fillér. feltételek: Negyedévre — 4 korona. negyedévenként 80 fillérrel több. Külföldi előfizetésekre a postailag meg- határozott viteldij is csatolandó.

MOHORA, MIKSZÁTHFALVA ÉS A SZARVAS.

(Képmagyarázó szöveg a szerkesztőhöz.)

Kedves barátom!
Te, a mint látom, egy egész Mikszáth-szá-
mot akarsz hozni megint s felfedni olvasóim
előtt horpácsi „grund”-omat, mint valami
Dzierdzon-közpöt, s aztán egy kicsit humorossá
tenni a gazdálkodásomat. Ez a ti tendenciá-
tok, a feleségemé is. Mintha csak azt zúgná-

tok folyton a fülembé: «Vissza az íróasz-
talhoz!»
Hiszen az igaz, nem valami jól megy a
gazdaság. De hát kinek megy jól? Hiszen
mindenki nyög és szidja a mostoha időjárást,
a roszt közigazgatást, a drága napszámot és
várja az esőt a maga izlése szerint. Hát én
mért ne várhassam? Furesa. Csak tőlem irigy-
litek? Egyitek kiszámítja, hogy a lovaim tar-
tása annyi és annyi forintba kerül s mint-
hogy e lovak nem visznek négyesernél több-

ször évenként, ezért az összegért fehér ruhás
lányok által vontatott hintón járhatnak így
nyaranta.
Aztán a „grund”-ot magát is roszt hirbe hoz-
zátok. A minap is nálam volt Gajdác Pál
barátom, a ki a zsiros Alföldön, Tótkomlóson
pap, mutogatom neki nagy büszkén a birto-
kot, elmondván róla, hogy ezek voltaképe-
a földde vált könyveim, mert egyetlen krajezár
sines a vételárunkban, a mi újságirói vagy más
keresményből származnék.

Százásokat, ezreseket a Diana-krém és Diana-szappan

költöttek a francia és angol hölgyek szé-
pítőszerekre addig, mig nem ismerték
elsőrendű bőrápoló tüneményes határát, különösen a szeplők és pattanások el-
tűntetésénél. Ma már azonban teljesen tudatában vannak annak, hogy a Diana-krém
és Diana-szappan lemossa a szeplőt és pattanást az arczról és kezekről. :: :: :: ::

VEGYÉSZI VELEMÉNYEK.

BIZONYÍTVANY.

Ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla budapesti gyógyszerész ur ál-
tal forgalomba hozott Diana-krémet és Diana-szappant megvizsgáltam és
megállapítottam, hogy ezek a bőrre semminemű ártalmas alkalmatkozékat nem
tartalmaznak. Vegyi összetételükről ílétove, úgy az arc- mint kézre finom-
mitó és tisztítószertől legjobban ajánlhatom.
Budapest, 1907 március 18.

Dr. TELBISZ JÁNOS,
kir. keresk. és váltótörvényszéki hites vegyész.

BIZONYÍTVANY.

Aláírott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla gyógyszerész ur, buda-
pesti lakostól bemutatott Diana-szappant, Diana-arczkrémet megvizsgálva,
azokban fémmerceket, maró hatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb
anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépítő-, bőr- és hajápolószerek
ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető.
Kelt Budapestben, 1905 március 15.

Nyilvános vegykísérleti állomás
Dr. NEUMANN ZSIGMOND m. p.
kir. keresk. és váltótörvényszéki hites vegyész.

DIANA-PUDER

pedig arról nevezetes, hogy az arczon egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan;
amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékes-
szinű arczbőrnek, amely szín olyan nők arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

- Egy üvegtégely Diana-krém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy üvegtégely Diana-krém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsá, vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógytárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körut 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópóstával utánvétellel eszközöltetik.)

MIKSZÁTH KÁLMÁN IRÓASZTALA ELŐTT. — Joly Gyula felvétele.

Röckel fényképe.

Mikszáth Kálmán

— Úgy bizony, Pál úr, ezeket a földeket mind összekörmöltem, a mi szegényes irdalmi viszonyaink daczára. Mit szólna hozzájuk? Csinos birtok, ugy-e?

— Jó szalonna-sütő hely, — felelte kitérőleg.

Bosszantott a fumigatív hang, az alföldi embernek ez a dölyf s bizonyos lehangoltsággal vezettem tovább a fekete, porhanyós berki földekre. Egy földhasítékban, mely olyan nak látszik, mint egy zöldre mázolt teknő, hirtelen felkiáltott:

— Ohó, ez ám az igazi szalonna-sütő hely. Aha! Kezd már olvadni. Boltomba vagy már! No, majd mutatok én különbet is.

Vittem aztán egyik szép helyről a másikra, erdőszélre, széles fasorok között, a kanyargó fehér gyalogúton a himes rétekre, a hol egy szomorú öreg kőrifa alatt friss üde forrás bugyogott föl, apró tócsák támadtak a szétfolyó víztől, köröskörül karesú vizililiomokkal meghintve.

— Ez a szép, Palkó!

Gajdác elgondolkozott.

— Hm. Csakugyan. Mondasz valamit. A legfölségebb szalonna-sütő hely, melyet valaha láttam.

Az ajkaimba haraptam. Ezer ördög! Ezzel a Palival nem lehet boldogulni. Ez az egész világot csak két részre osztályozza; a jó szalonna-sütő helyekre és a nem jó szalonna-sütő helyekre.

Hanem hát ez is ezempont. Az emberek végre különfélék és tele vannak egyéni tulajdonságokkal és bogarakkal. Kenedi Géza barátom egy ócska kocsi vett meg évek előtt valakitől, mikor még falusi úr volt Üzbégen. A kocsi elvitette a falujába, szerzett hozzá egy-két bögre festéket s összes ismerőseit összehívta egy napon Üzbégre a kocsi-festéshez. A vendégek többnyire kimentették magukat s ő felelte csodálkozott, hogyan akadhat ember, a ki egy ilyen kapitális élvezet alól képes magát apró okokból kivonni? Hát mi történt az emberiséggel, elfásult, végkép meg-savanyodott, hogy már nem képes mulatni? Pedig hiszen világosan oda volt írva a meghívókra: «A ki akar, maga is festhet egyes részleteken.»

Ne tettesd magad, tisztelt barátom, látlak belülről. Te engem csak kinevetsz, mint gazdát. Szinte kirí a szávaiból, ha velem beszélsz, a titkos gondolat: «Hát kellett ez neked, te bolond.»

Pedig látod, ez nem így van, mert én már mindjárt az elején bizonyos filozófiai rendszerre építtem fel falusi életemet, bár még ak-

kor nem voltam philozophiae doktor. Vagy talán épen azért. Mert még akkor nem tudtam, mi mindenem hiányzik ahhoz, hogy okos embernek tartassak. Azóta a jubileum sok mindenféle tisztséget, tudományi fokozatot hozott. Ha meggondolom, mi voltam én még egy év előtt — csak mikroszkópon vagyok hajlandó a múltamba benézni. Denique, bizonyos filozófiával indultam meg a «grund»-on, mely mérsékli az úgynevezett falusi bosszúságokat s muskátliává változtatja a csalánt. Érdekes, ugy-e? Azt mondanám, találjátok ki a titkot. De nem jönnék rá soha.

Hát inkább megmondom őszintén. A «grund»-nak csak a fele az enyém, a ki a novellákat megálmodtam s megírtam, a másik fele a műzsámé, a ki nem égi asszony (asszonyban csak az kell, a ki a harisnyát is bestopolja), hanem a feleségem. Minélfogva ő fogadja Horpácsra a női eselőséget. Minthogy pedig ő épen olyan rajongva szereti a maga szülőfaluját, Mohorát, mint én az enyimet, a ki majdnem szinte feleségem (mert immár ő is a nevetem viseli), mindenikünk a maga szülőfalujából fogadja a ceselőséget.

A helyzet most aztán úgy alakul ki, hogy az én kocsisom, a ki Mikszáthfalváról való, ekképen okoskodik:

— Én az úr embere vagyok. Engem az úr szeret. Én tehát többet megengedhetek magamnak. Hiszen mégis csak az úr a fő a háznál, vagy mi.

Ellenben szakasztott így gondolkoznak a nőcselédék is.

— Mi az asszony kedvencei vagyunk. Mi bajunk eshetik, ha egy kicsinyt kilépünk a hámból? Az asszony nem engéd minket bán-tani. Végre is ő a hatalmasabb. Az úr csak szuszog és azokat a bolhákat szüli a papirosokra (ezelés a kéziratomra), de voltaképen nem törődik semmivel.

A rivalizálás a két nevezetes falu ide áttétele népe közt csakhamar megkezdődik. A kocsi tele van pápaszokkal a nőszemélyzet ellen, kiknek nyelve néha az én szemé-lyemet sem kiméli, felhánytorgatván a kocsi előtt szerény származásomat — míg az asz-zonyoknak már az öregapja is négy lovon járt. Ugyancsak ott tart a hőmérő a másik hónalj alatt is. A szolgáló azt újságolja a feleségem-nek, hogy a kocsi szemükre vetette: «Bizony csekély staffirungott hozott az asszonyotok, kár olyan nagyon henezgni.»

MIKSZÁTH KÁLMÁN SZARVASA.

Ez a kölesönös torzsalkodás adja meg a nyár derűs eseményeit, ebből szövődik nem egy mulatságos jelenet, tréfálkozás, élvelődés, csipkedés. Valóságos harczi rohamok majd az egyik, majd a másik falu ellen, a mint a pat-rónusok valamelyikének sikerül egy-egy alkalomra a gyerekekkel szövötközni. Ilyenkor aztán keresi az erős fél a casus bellit.

— Hova viszi azt a francia cognacot?
— A szegény Zsuzsi annyit dolgozik, mint a ló, — mondja a feleségem.

— Ugyan, hiszen mindig a küszöbön ül és a macskákkal játszik.

— Mert beteg. Minduntalan megbetegszik a sok munkában. Most is a gyomra fáj. Azért viszek a szegény teremtsnek egy kis cognacot.

— Hát nem ihatna bundapálinkát?

— Oh, Istenem, hogy gondol olyat. Nem fél az Istentől? Szegény Zsuzsi, hiszen olyan filigrán teremts és olyan keveset eszik, mint egy kanári.

— Csodálatos teremts, hogy mégis annyit dolgozik, mint egy ló.

Így haragítjuk fel egymást kölesönösen.

Feleségemben forr a harag a mikszáthfalviak ellen, én pedig, a hol csak tehetem, borsot török a mohoraik orra alá. Ha te bántod az én zsidómat, én is ütöm a tiedet! Valóságos lángokban állnak, már nem is köszönnek, csak a saját felüknek, hanem azt aztán kiszolgálják úgy, a hogy még ember nem volt kiszolgálva.

És most következnek már a filozófia egyéb áldásai.

A nyerges lovat például elmulasztja pok-rócczal betakarni a kocsi az állomásnál, megfáztatja, s a feleségem gúnyos mosolylyal jelenti reggel:

— A Jani megkehesedett. Egész éjjel el nem állt a szája a köhögéstől. Hála Istennek. Mindig mondtam, hogy hagyjon fel azokkal a szklabonyai kocsisokkal. Fogalmuk sincs a lóhoz. No, csak hogy egyszer már megtanulja és észre jön. Úgy kell. Nem adom száz forintért.

Ezalatt óriás tányérsörömpölés hangzik a konyha felől, Zsuzsi leejt vagy tíz tányért, mely dirib-darabra török.

— Bravó! — kiáltok fel. — Bravisszimó!

A feleségem elsápad. Szegényke majd össze-esik az ijedelemről.

— No semmi az, — vigasztalom, — annak

török, a kinek tányérja van és mohorai szoba-lánya.

Pars pro toto. Így megy ez véges-végig. E methodus mellett pedig nem történhetik semmi olyan kisebb házi kellemetlenség, mely valamelyikünknek ne okozna, habár csak pilanatyai és megengedem, félszeg motivumból eredő meglepődést, sőt mulatságot, melyet még a gyerekek állásfoglalása is megfűszerez.

Ha rozsz természet volt, azt mondjuk: «De jó, hogy árendába van a birtokunk». Ha jó természet volt, az is nagy vigasztalásunkra szolgál: «Jól iparkodnak a földesek; jövőben több bért is ígérnek majd értük.» Ha valamit elront a szolgáló, van vidámság az istállóban és a gyerekek is nagyokat nevetnek: «Ne neked Mohora», ha pedig a lovakat éri valami kalamitás, felül a sötét gyann, melyet a horpácsi kamarilla szit és tart ében, hogy a kocsisom soha se volt tényleges huszár, hanem csak mint privát diener szolgálta le a három esztendőt a kapitányné konyháján. Én egy kicsit csikorgatom a fogamat, hanem a napfény hatalmas sugárkévekben ragyog a mohoraik arcán és mindent összevéve a vidámság soha se költözik el végképen a mi házunkból, a mi pedig jó dolog, mert ha halálra búsulnók is magunkat, azért csak minden úgy volna, a hogy van.

Persze ez a bolond filozófia csak a család számára válik be, a vendégnek, a kit valami kritikus helyen esetleg kiborít a bricskából Gábor kocsi, bizony kevés vigasztalás, hogy ezáltal Mohora erősödik, a vendég számára, minthogy vendég nélkül a falut elképzelni se tudom, a legelőkelőbbnek látszó élvezetről gondoskodtam.

Nevezetesen van egy szép nyulánk szarvasom, melyet a szarvai erdőben fogtak néhány év előtt. A szarvast megkaptam ajándékba és évek óta tartom az istállóban, hol addig bögött siralmasan az erdő után, míg most utána jött az erdő is (a nemzet ezt a Szomolyát adta most ide ajándékba).

E derék állat segít ki engem, hogy halálra ne únjam magam. Az ő jelenléte megadja a bátorságot, hogy a legelőkelőbb körökben így szólhassak:

— Aztán, ha valami jobbat nem tudtok, jertek ki hozzám szarvasbögésre, Horpácsra.

Ez persze roppant növeli a tekintélyemet

MIKSZÁTH CSALÁDJÁ KÖRÉBEN.

A HORPÁCSI BIRTOKON.

ott, a hol nem ösmernek, mert a hol ösmernek, ott nem hisznek a szarvasban.

Egy-egy előkelő barátom néha nálam top-pan. Van aztán öröm a háznál és a szalonna-sütő helyek mutogatása. Ha pedig a vendég számonkéri a szarvast, hát beküldök egy esomó parasztyereket az istállóba: «Piskáljátok meg, hogy bögjön.»

Mikszáth Kálmán.

A MAGVETŐ.

ÜDVÖZLET MIKSZÁTH KÁLMÁNNAK.

Papir-földbe, melyet a sors	A kalászok im' megértek,
Néked birtokul adott,	Itt van a dús aratás;
Pazar kézzel hintgettél	Érted, a hű magvetőért
Apró fekete magot,	Felhangzik az áldomás,
Csüggedést legyőzve,	Nem vegyít ma abba
Évről-évre szórtaed,	Ellenhangozt senki,
Egy sugallat kísért:	A műszákkal együtt
Jó az Isten, jót ad.	A nép ajka zengi.

Ez ünneplés, e zaj, e fény,
Melyben köztünk elmerülsz,
Oh! mondd, boldogít-e nagyon,
Ha szobád csendjében ülsz?
Ajándéka becsét
Tudom azért érzed,
Mert pecsétet nyom rá
A nyugodt önéret.

Lévay József.

MIKSZÁTH.

A költészet nincsen versekbe zárva,
Sőt a rámhulló és rámszakadó
Bösz verszőzönből, költészetre vágyva:
Én bölcs, mosolygó, jó palócizom,
Gyönyörűségért, mint virágos tájra,
Írásaidhoz menekül a lelke.

És a mit másutt ma alig lelek:
Tallók itt igaz költészetet,
Viruló tájat, mosolygó eget,
Hol a patakok partján és vízében
Pajkos tündérek enyelegnek vélem.
És dobálnak rám tarka labdarózást,
S játszik velem fél-álom, fél-valóság.
Hajladoznak felém, amerre járok,
Lengő vadfüvek, iratos virágok.
Jó ismerősim mind, mert ott virulnak
Berkein, réjtén a mi kis falunknak.
Csak itt, s másutt sehol tán a világon,
Csak a Kárpát alján, s a Tiszaháton!

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — PIENŐ HORPÁCSON.

PARK-RÉSZLET.

A RÉGI KASTÉLY.

A GYÜMÖLCSŐS.

Jelly Gyula felvételei.

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — HORPÁCSI KÉPEK.

Emberek, a kik itt élnek, járnak,
(Igaz emberek, nem vértelen árnyak!)
Mind atyámia és mind az én népem,
Rám mosolyognak ösmerősökképen.
Nép ez, mely költőjére érdemes,
Nővre paraszt, de lelkében nemes.
Röghöz ragadó, egy a természettel,
De tele édes, meleg költészettel!
Az őrbb renden levők is egy szálig,
Mind mi vagyunk, mi a megszólalásig.
Szinmagyar minden egy szava-szólásuk,
A szívük, lelkük, a gondolkozásuk.
A hogy beszélnek és a hogy éreznek:
Egy külön faj, a kik csak itt teremnek,
Csak itt, s másutt sehol tán a világon,
Csak a Kárpát alján, s a Tiszaháton!

S ezért leszesz épp' világszerte nagy,
Mert *nemzedek* igaz költője vagy.
Kis kertnek is lehet esodás virága...
És kis nemzetnek költő óriása.
De csak azokból válnak a nagyok,
Kiknek lelkén népek lelke ragyog.
S te azzá, a ki vagy, azért lehettél:
Mert a magyar nép lelkéből születél.
A magyar ember életbölcsésége
Táru könyvedből a világ elébe.
És a mivel úgy bearanyozod:
A *mi* búskedvünk pajkos humorod.
Mienk a látszó, játszi, könnyű kedved,
A könnyű hab, mely nagy gályát emelget.
Tükrözve híven, mosolygón, szelíden,
Minden erényünket, minden hibánkat,
Sírva vigadó filozófiánkat!

És míg magyar lesz ezen a világon,
Gyönyörködő a bölcs mesemondáson,
A ki a tréfás jókedvet megértvén:
Gyöngyöket gyűjt a kedély tengermélyén.
S míg a költészet az lesz: a *mi szép*,
Hogy melegítse e világ szívét;
Hogy fölemeljen és megsemmisítsen,
És tisztábbá, jobbá lenni segítsen:
Mindaddig élnek a te könyveid
Bölcséséged, nevető könyveid!

Sőt majd ha, a kik élnek könyveidben,
Magyarok, hajh, többé nem lesznek itten:
Írásaid akkor is megmaradnak.
És majd idegen, messze nemzedékek,
Ezekből fogják megismerni néped.
És kél tán késő megbánás szívükben,
Hogy kár volt veszni hagyni ezt a népet.
S könyvezve míg megsiratnak bennünket,
A te derült, édes költészeted,
Mit meg sem ért jól fásult nemzedet:
Mint örök méces tartja fönt nevünket!
Szabolcska Mihály.

ESTI KÖSZÖNTŐ.

(Mikszáth Kálmánnak.)

Szerencsés jó estét kívánok
A nagy utolsó mohikánnak,
A kiből él még maga az ő nép —
S folytatja folyton kifogyhatatlan,
Nyugati sápadt alkonyulatban,
Tündéri bájos meseszövést.

Szerencsés jó estét kívánok
A nagy utolsó mohikánnak,
A ki lelkében még esupa hajnal.
Szavajárása bűvös derűs még,
Könnye is jóság, nem keserűség,
S bölcs hite bátran bír meg a bajjal.

Szerencsés jó estét kívánok
A nagy utolsó mohikánnak,
A kinek színes tollkoronája
Hanyatló esten átragyog.
Szívem repesve tekintek rája,
Mint biztató istenesodára:
Van még magyar, vagyunk még magyarok!
Kozma Andor.

MIKSZÁTH KÁLMÁNNAK.

Sok szép mesét írtál te már ez életben,
Egyik szép mesénél a másikat szébben.
De a legszebb mesét mégse magad költöd:
Az a legszebb mese, a *mi* veled történt.

Tündérmesének is annyira szertelen,
Hogy különb falusi fonókba' sem terem,
Ha meghallaná sok régi költőnk pora:
El nem tudná hinni valóságnak soha!

Mióta őseink e hazát megvették,
Szerzett itt birtokot sok szittya nemzetség,
Karddal, verejtékkel, vagy ártuló szóval,
Minden más egyéssel, de nem iróttal.

Magyar mesemondók, magyar lantpengetők
Ma is koldusok ám, mint századok előtt,
Csak akkor szoktak ők földesurak lenni,
Mikor elmentek már a földbe pihenni.

S íme, földesúr lett, még élve, belőled,
Van hímes kaszálód, erdőd, szántófölded,
A mint sorba jönnek: mindenik évszakot
A magad birtokán vendégül láthatod.

Eddig a virágot más mezején szedted,
Madárszó neked a más földjéről zengett,
De fordult az élet: van saját virágod,
Saját pitypalattyd, saját csalogányod.

Ezután az ősz is sokkal szebb lesz neked,
Mint nekünk a tavasz virágzása lehet:
Idegen virágok nyiltánál többet ér,
Ha magunk fáirol pereg ránk a levél.

Nyugton nézheted majd ezután, ősz fölvel,
A vándor darvak ha költözöknek őszszel,
Figyelmeztetve, hogy az idő elsiet,
S költözni kell innen egyszer mindenkinék!

Te hazúrlól nem fogsz menni idegenbe,
A magad földjébe hajthatod fejed le,
S mit a hála emel álmaid fölébe,
Oda írhatják majd emléked kövére:

«Itt nyugszik egy író, ki sokat álmodék,
S minden fényes álmát teljesíté az ég.
Sőt mikor munkája egy birtokot hozott:
Az is beteljesült, a mit — nem álmodott.»

Jakab Ödön.

MIKSZÁTH ÜNNEPE.

Zajos és izgalmakkal teli választás közben,
mikor az emberek figyelmét ezerféle más do-
log köti le, a mikor érdek, szenvedély, fanatizmus
ködösíti az agyakat, a mikor a személyi és pártérdekek
tusája egy időre lehetlenné teszi a közérdek nyugodt
szigetén való találkozást, — Mikszáth ünnepe mégis
az egész ország ünnepévé válik. Nyugvóponttá,
melyen a zajos hullámok egy pillanatra meg-
torlódnak s a harezos felek egy pillanatra
(talán kissé szégyenkezve is) fölismerik egy-
másban a testvért. A kiket engesztelhetetlen
harezba kergetett egymással a politika, azokat,
hacsak rövid időre is, egyesíti az irodalom.

Mert a Mikszáth ünnepe tisztára irodalmi
ünnepe, körülbelül az első nagy irodalmi ün-
nep Magyarországon, a melybe nem vegyül
bele semminemű politika. Sokáig megszoktuk,
hogy nagy írónkban első sorban a hazafit
lássuk, munkásságukban a hazafias érdemet.
Még Jókaiában is, mikor őt ünnepeltük, az író
mellett ott volt szemünk előtt a negyvennyol-
czas idők részese, a nemzeti közhangulat eb-
resztgetője és irányítója, — az ő munkássá-
gát is első sorban nem művészi, hanem poli-
tikai hatása szempontjából becsültük meg.

Mikszáthot első sorban mint nemzetünk
műkincsét, mint legfelsőbb rendű gyönyör-
vagyunk táplálóját, tehát mint művészt ünne-
peljük. Ő már olyan korban fejlődött ki, mi-
kor a nemzeti élet szervei eléggé differenciá-
lódttak arra, hogy ne kelljen az egyiket a má-
siknak támogatására hívunk, hogy ne kell-
jen a hazafiság jelszavával kényszeríteni a

AZ ÚJ KASTÉLY HOMLOKZATA.

AZ ÚJ KASTÉLY OLDALRÓL.

Jelly Gyula felvételei.

KILÁTÁS A FALURA AZ ÚJ KASTÉLY ERKÉLYÉRŐL.

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — HORPÁCSI KÉPEK.

MIKSZÁTH SZÜLŐHÁZA AZ UDVAR FELŐL.

addig Mikszáth alapján véve csak a falun élő magyarságra szorítja társadalmi rajzát, legfeljebb még a falusi életből kisarjazott parlamenti társasággal bővíti ki ezt a képtárát. Társadalmunk többi elemei csak a háttérben elmosódó körvonalakban tűnnek fel nála. Ez is szellemének természetéből folyik: ő csak olyat rajzol, a miben benne élt, csak a maga régebbi és mai környezete reflektálódik műveiben. A mit csak kívülről látott, a mit tehát nem ismer gyökeréig, ahhoz nem szeret nyúlni s a megfigyelési anyag hiányát képzelettel pótolni, a hogy Jókai nem egyszer teszi, ellenkezik egész valójával. Ezért társadalmi rajza a mit veszít Jókaival szemben egyetemesség dolgában, azt visszanyeri hűség és elevenség dolgában. Mivel pedig ép azok az osztályok, melyeket ő rajzol, őrizték meg legjobban a magyarság fajilag meghatározottságát a történeti fejlődés és a belőle származó hagyomány által alakított jellemvonásait s életmód, világlátását, világfelfogását legközelebb állanak a történeti fejlődés egy előbbi fokának képviselőihez, kiknek életmódja és világlátása a nemzeti hagyomány színét öltötte fel tudatunkban: ez a szűkebb körre szorítottan erősen fokozza Mikszáth társadalmi rajzában a tősgyökeresség benyomását. A ki az arisztokrácia és a városi polgárság kozmopolitikusabb köreit rajzolja, nem vihet bele rajzába annyi magyar specifikumot, mint a ki a réghöz kötött néposztályoknál marad, mert arisztokráziánk némely csekély és nem feltűnő vonások beszámításával ugyanolyan életet él, ugyanolyan műveltségi állapottal és világlátással, mint bármely más európai arisztokrácia, városi polgárságunk pedig nem magyar eredetből, csak a legújabb időben kezdett magyarrá alakulni s így életében kevés olyan elem van még, a mi tősgyökeres magyar elemként hatna.

Ha Mikszáth csupán bizonyos osztályokat rajzol is, nem marad csupán ezeknek az osztályoknak az írója, nem merül el ezeknek az osztályoknak az eszmé és érdekkörében, nem idealizálja őket s nem szegődik szolgálatukba! Fölöttük marad, a mint hogy fölötté maradt mindennek, a miről ír. Ezért egyaránt élvezti őt mindenki, körülötte csoportosul, szavára figyelve, az egész magyar társadalom, különbözőség nélkül. Az egész nemzetnek írója ő.

Vannak államférfaink, a kiket kitűnőnek, talán nagyoknak is tart az emberek egy része, míg a másik szenvedélyesen gyűlöli őket. Vannak vezérei kulturális életünknek, kik köré a lelkes hívek csapata csoportosul, de ellenfelek ostromló tábora is áll velük szemben. Vannak íróink, a kiket az írók és olvasók egy részének közvéleménye nagyra tart, a másik ellenben még érdemüket is kétségbe vonja.

dobta őket forraló üstbe, a mely felolvaszsa, meg újra összeforraszsa őket, lényük elemeit összetételükben, értékükben átalakítsa, — csak keresztülvizsi őket az élet bizonyos jelenségein, hogy megmutassa, a mi bennük van. Mikszáth ember-rajza nem elemző, hanem szemléltető. Ezzel megint a közvetlenség hatását éri el. A mikor úgy mutatja be az embereket, a hogy csakugyan látni szoktuk őket: csakugyan látjuk őket, a kép, melyet lelkünk kap róluk, a családásig hasonlít a látási képekhez. Úgy is váltunk el embereitől s úgy maradnak meg emlékezetünkben, mint a kiket csakugyan látunk, csak épen hogy jobban láttuk őket, mert egy kitűnő megfigyelő szemével láttuk. Mikszáth az érdekes, jellemző alakok hosszú sorával gazdagította emlékezetünket.

Ebben a sorban felvonnánk a magyar társadalom bizonyos osztályainak jóformán egész személyzetét. Az egyéni sorsukban és természetükben rajzolt emberek együtt, egy tömegben csaknem teljes képét adják annak a társadalmi osztálynak, melyből valók. Mikszáth ebben is szűkebb köre, mint Jókai: míg ez csaknem egyetemes képét adja a magyar társadalomnak a föld népétől a kisvárosi polgáron át az ország sorsát igazgató nagyurakig,

MIKSZÁTH SZÜLŐHÁZA.

Jelky Gyula féltetel.

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — MIKSZÁTHFALVI KÉPEK.

Pártokra, csoportokra van tagolva az egész nemzet, mint talán még soha s e pártok, csoportok harcra egymás ellen hevesebb, mint tán valaha volt. Szilárd pont, a melyen valamennyien egy értelemben, egy véleményben találkozunk, alig van. Mikszáth e kevés szilárd pontok egyike; abban, hogy ő egyike a mai Magyarország legnagyobb értékeinek, meg egyezünk valamennyien. Politikai, kulturális és irodalmi ellenfelek egyformán találkoznak az ő megbeesülésében. Az ő ünneplése a belső válságoktól zaklatott, láztól gyötört, önmagában darabokra tépett mai magyarság pihenő napja.

Schöpflin Aladár.

VALLOMÁS.

Eltűnődve Mikszáth Kálmán jubileumán, érzem, hogy két lélek lakik és szólal meg bennem. Az egyik ágaskodik és fű, verdesi szárnyait s hajtja fejembe az irigység rontó gözeit. Ez az írói lélek. Mert hiszen nem természetes vágya-e az írónak, hogy különb és nagyobb legyen íróársainál s el is ismertessék különbnek és nagyobbobbnak?

A másik lélek ellenben szelíd, enyhe hullámokat hajt felém s mintegy olajat önt ama háborgó tengerre, a másikkal erőszakos munkájára. Ez a hazafiúi lélek. Mert hiszen minden hazafiúi szívnek öröm és büszkeség, ha

MIKSZÁTH EGYKORI LAKÓHÁZA AZ EMLÉKTÁBLÁVAL.

MIKSZÁTH EGYKORI LAKÓHÁZÁNAK UDVARA.

fajunk nagyokat termel, érdemeseket arra, hogy a nemzet ünnepelje őket.

Valómnak ez a meghasonlása pedig a következőkben oldódik meg.

Nincsen nagy és fenséges épület csak úgy, hogy falában vannak nagy kövek, apró kövek sőt homokszemek. A törmelékkő és a homok köti össze a monumentális épület anyagát szilárd alkotássá.

A nagy írók, kisebb írók és apró homokszem írók sokasága nélkül lehetnek összefüggéstelen erráttikus tömbök, de nem hasznos és díszes alkotások sarkkövei és csúcsai.

Nem lehetnek magokban irodalom. Irodalom együtt vagyunk mindnyájan. Együtt tartjuk fenn és tesszük szilárdá ezt a fenséges épületet. Együtt mind. Együtt a kik vagyunk, a kik voltak és a kik lesznek. Én is benne vagyok. Mekkora? Azzal nem törődöm. De része az egésznek, fényének, dicsőségének, a nemzet szellemi kincstárának.

Rákosi Jenő.

MIKSZÁTHHOZ.

Mikszáth Kálmán nemcsak a mi legnagyobb élő belletristánk, hanem a mi még ennél is többet érhet ő neki: igazán boldog ember. — Hisz körülbelül mindaz valósággá vált körülötte és vele, a miről valaha szépet és elérhetetlennek látszót álmodhatott. Mindene van

már: még életében megért halhatatlansága is. Ő az egyetlen magyar ember, a kit ma, ebben az országban, mindenütt igazán, szívből és őszintén ünnepelek. És milyen szeretettel történik ez! A hogyan csak azokkal történhetik, a kik egész életükben, mindig, öntudatlanul is azon dolgoztak, igazi munkával, hogy másoknak örömet, élvezetet, gyönyörűséget szerezzenek. Kinek sikerült ez úgy, mint neki? Ki van közöttünk, a ki úgy elmondhatná, a hogyan ő: nincsen ellenségem, csupán csak barátom van. Nem szabad nekünk ő benne mást látnunk, mint a nagy magyar író, a ki azért lehetett olyan nagygyá, mert olyan nagyon magyar. Magyarabb írónk egyetlen egy sem volt ezelőtt sem; és ime, ezzel a színmagyarságával is világhírűvé vált már, úgy ismerik Amerikában is, hogy az Újvilág legnagyobb fia minden nevezetes emberünk közül ő rá volt legkíváncsibb, azt hiszem, úgy sejtem: az ő megismerésének örült előre is legjobban, a mikor hozzánk került. Nagy diadalunk ez! A minthogy nagy diadalunk maga Mikszáth Kálmán. Jól esik felnéznünk rá, és fénylenünk a fényétől, melegednünk a sugárzásától. Hát csak sugározzon tovább, tündököljön a mi sokszor elboruló egünkön; hadd legyen itt melegség, világosság. Ránk fér.

Bársony István.

MIKSZÁTHFALVI UTCZA.

Jelky Gyula féltetel.

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — MIKSZÁTHFALVI KÉPEK.

TEMPLOM, PAPLAK ÉS ISKOLA.

MIKSZÁTH.

Irta Szemere György.

Mikszáth megcsinálta magának a helyét, de mi nem látunk odáig, vagy nem nézünk oda. Inkább csak sejtjük, hogy valaki ismét feljuttat a magyarok sorából arra a magaslatra, a melyről hatalmas művészszellemek fényes fényű fátylát esóválnak az emberek feje fölött, hogy megteremkényítsék — mint az érlelő nap a föld talaját, — völgyben élő testvéreik szellemi és lelki világát.

Alighanem ez a sejtelem biztatta fel a nemzetet a Mikszáth megünneplésre. De némi hiúság és szeméremzés is vegyülhetett ebbe a sejtelembe. Mintha hallanám a magyar lelkiismeret szózatát; alulról dübörög fel, onnan, a hol a hiúság és önzés is fakadnak: «Ej! ha, ezt az embert mégis csak ki kell tüntetnünk, ha egyébről nem, hogy megmutassuk Európának, miszerint kultur nemzet vagyunk, meg tudjuk becsülni nagyjainkat!...»

Ismerjük be: szkeptikus, önző, irigy nép vagyunk. De rossz becsűsök is azonfelül. Alig van fogalmunk arról, hogy a fajok erő- és vagyontelétében a tudomány és művészet, egyezszoval a szellemi művelődés tőkéje az egyedüli tétel, a melyet a világpiacon respektálnak, illetve a nemzetek életképessége, erkölcsi és szellemi értéke, becsülete hiteles mérőjének ismernek el.

Párisban megakad a közlekedés, ha Anatole France vagy Rostand átmegy a tulsó járdára; ott a kocsis is érzi, hogy az ő nagy íróművészeinek lelke egy-egy fényes óvája annak a lángkoszorúnak, melyet a francia Gloire szimbolikus fejére fon a népképelet. Németországban felállanak a vendégek, ha Hauptmann a nyilvános étterembe lép. Rudyard Kiplinget kincsesel halmozza el Shakespeare népe. Az entuziaszta olasz az ő D'Annunzióját félistennek teszi meg.

Nálunk minden nagy érzést és érdeklődést a politikai élet szí fel; az a moloch, a mi el-takarja, magába olvasztja, elnyeli ügyszólván az összes intellektuális értékeket. A nemzettest véredényszisztémája legfőbb a hajszáledények útján engedi be a főerekbe a kultura vércépző sejtjét, holott annak egészséges szervezetnél a központban, a szívben kellene lüktetnie. Pedig mi ugyancsak jobban rászorulunk a vérfrissítés útján való megújulásra, mint azok a boldog nemzetek, a kiknek életerejéről és nagyságáról egy Shakespeare, Goethe, Dante, Molière tettek örökérvényű, elévülhetetlen tanuságot.

Mikszáth a D'Annunziók, Anatole Franceok, Kiplingek feje fölött lobogtatja a fátylát, — a mi fátylankat, a magyar faji géniuszt tüzt, — valamivel alatta az elbeszélő héroszoknak: Dickensnek, Maupassantnak, talán Stendhal-

nak, Dostojewskynak is, de a ma élő elbeszélők között ő áll a legmagasabb talapzaton, a magyar faj művészi értékét, hitelét a kultur-népek koncertjében ő fogja képviselni, illetve felszöktetni.

Fogja! Mert ma még nem ismerik őt igazán a világpiacon. Egy az, hogy műveinek nem akadit idáig méltó tolmácsa és terjesztője, más az, hogy a szellemi művelődés fénye különben is lassan szivárog át az idegen talajba, a féltékenység, sovinizmus és nemzetközi izlés rögei nem egykönnyen hullanak szét a sugaraitól. De azért már olvastam Mikszáthról olyan angol kritikát, (elsörendű világagban, nagyteknitelyű esztétikus tollából), a mely a mi legnagyobb elbeszélőnköt szinte egy rangba sorozza Dickens-szel.

Egy rög tehát széthullott immár, de él benne a hit, hogy idővel széjjelporlasztja a Mikszáth lángelméje a többi rögöket is.

Úgy vélem — és itt a hiba, — hogy kevesen vagyunk, a kik nyílt vallomást merünk arról tenni, a mit Mikszáthról tartunk. Nyugatra néző szemünkkel meglátjuk a nagy fákat az idegen erdőben, de a mi magányos topolyunkat nem merjük azokkal összemérni. (Mert hátha jóval alacsonyabb azoknak, csak a közelből látszik oly nagyok!) Gyávák vagyunk. Nagyon

MIKSZÁTH SZÜLEINEK SÍRJA A TEMETŐBEN.

Jelky Gyula felvétele.

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — MIKSZÁTHFALVI KÉPEK.

művelteknek és fegyelmezettetteknek akarván feltűnni, röstellenének, ha sovinizmussal vádolnának meg bennünket az — igazi sovének.

Egyszóval nem merünk, nem tudunk hinni a magunk értékeiben, azoknak megbecsülésére csak az idegen mértéket tartjuk hitelesnek. A minthogy nem egy esetben idegen kultura fedezte fel számunkra a mi nagyjainkat. Holott ez kerülő út: nagy idő- és értékpazarlással jár. Művelődésünk termékenyítő esatornait magunknak kell megnyitnunk; hinnünk kell értékeinkben, otthonról kell propagálnunk azok árfolyamát, különben egy pár évtizeddel mindíg el fogunk maradni a többi nemzet mögött.

A tudomány és művészet számára új melegágyat kell vetnünk! A régi kertészek: Kazinczy, Gyulai kihaltak, az újakból hiányzik a bátorság és a hit ahhoz, hogy sikeresen felvehetik a versenyt az intenzív kulturájú állammal, az extenzív szellemi gazdálkodás rosszul megagyazott közönytől szikes talaján.

Igaz, hogy a régi kertészeknek rendelkezésükre állottak a hitükön kívül, a melylyel megfanatizálták a hitetleneket, a művelődés amaz eszközei is, a melyek a parlag földből is kicsalják a magot: a lelkesedés, fajszeretet, megvesztegethetetlen ítélőképesség, klasszikus szépérzék s a gondolatközlés eleganciája és következménye...

Határozott veszteség nem annyira a költőre, mint inkább a magyar közönségre nézve, hogy Mikszáthnak nem akadt méltó Gyulaija. Hiszen ünneplünk, szó sines róla, s ennek folytán azt is elmondhatjuk magunkról, hogy megértjük mi azt, a ki nem szorult rá esztétikai tanulmányokra s egyéb ismertető kommentárookra Akadémia nélkül is, csak hogy ezzel még nem jelöltük meg a Mikszáth igazi helyét. Az ünnep legfeljebb csak annyit bizonyít, illetve hirdeti, hogy ő a legnagyobb írónk a ma élők között s hogy művészeit megbecsüli a magyar.

Ennyi kevés Mikszáthnak és nekünk, a nemzetnek sem elég. El kell ismernünk, hogy ő nemcsak a ma, de minden idők legnagyobb magyar elbeszélője, a kit idáig senki sem tudott írónk közül megközelíteni. Sem a dusszagdaz s épen ennélfogva kineseit az igazság rovására könnyelműen pazarló Jókai, sem Eötvös, a sulyos gondolatok és örvényes mélységek akrobatája, sem Kemény, az emberi lélek eme precíz és szigorú anatómusa.

És törekednünk kell az ő lángelméjének nemzetközi elismerésére is. Ha már magunknak nincs annyi bátorságunk és hitünk, hogy összemérvén őt az idegen nagyokkal, neki adjuk az első helyet, legalább adjunk alkalmat az összehasonlításra azoknak, a kiknek a tekintélye a mi kishitűségünk felett uralkodik.

Fordítassuk le Mikszáth műveit németre, an-

golra, francziára, olaszra. Tudom, vannak már ilyen fordítások több, egyéb nyelven is. Csak-hogy óriási különbség van ám fordítás és fordítás között. Bőngésztem az angol Szent Péter esernyőjében, gyöngé, szolgálai munka. A Horn francziája már jobb, de még nem művészi *utánköltés*. Holott csak igazi mestermunkával lehet az eredetit megközelíteni, mennél egyénibb, sajátosabb az, annál nehezebben. A rossz munka gyakran többet árt, mint használ; esetleg teljesen diszkreditálhatja a költőt. Ha a magyar Schillerből itélném meg a németet, azt mondanám, hogy hiszen nem is olyan nagy lángész a germánok eme dicsősége, ellenben az Ábrányi Cyranója — az majdnem az igazi Cyrano.

Keresnünk kell Mikszáth számára fordítókat; illetve meg kell találnunk az igaziakat. Tessék elhinni, üzletnek is fényes lenne ez a mi leletünk, nemcsak nemzeti dicsőségnek.

A Mikszáthot ünneplő bizottság pótlólag ezt a szerény javaslatot is fölvehetné a programjába. Erzem, hogy kötelességünk volna a mi Mikszáthunkkal a Nobel-díjra — a magyar Géniuszt fölényének nemzetközi elismerésére — pályázni.

Mert nincs itt annyi fény a lelkekben és a fejek fölött, hogy erre az önértékeltő buzditásra rá ne szorulnánk. Táplálnunk kell a faji büszkeséget minden áron, mert tudja Isten, hogy történt, de igen megesappant az önbizalmunk. Valahogy leguggoltunk, letérdeltünk a «művelt Nyugat» előtt. És semmi sem érdekel bennünket abból, a mi itthon nőtt, él és világít. Már még a primadonna sem, legfeljebb az, mit mondtak a miniszterek, a pártvezetők a klubban... a folyosón... Attól pedig nem leszünk sem bölcsőbbek, sem erősebbek. Az államhatalom kerekében jár, az jobbra vagy balra mindig haladni fog valahogy. Az élő szervezetre, a nemzet szivverésére kell gondot fordítanunk.

A LEGIRÓBB IRÓ.

Jókait jobban szerettem, de hibáit is hamarosan és tisztában láttam: Mikszáth 25 év óta, a hogy első írását olvastam, ugyanaz a félelmes, iró nagyr! Persze ma már számot tudok adni magamnak arról a különös, hideg és mégis alázkodó hódolatról, melylyel Mikszáthhoz voltam és vagyok. Ma nem él széles e nagy világon iró, a ki annyira, olyannyira iró, mint Mikszáth, hadd mondhassem ezt a paradoxont: irodalmi iró. Bizonyos, hogy önmaguk kegyetlen ostromozásából s az élet lángjának elemésztéséből élő és iró poétáknak imádtott írója sohse lesz Mikszáth. De hódolnia kell bárkinek előtte, mert az ereje félelmes

A FALU SZENTJE.

s mert a legirigylendőbb, legkirályibb életek élete az, melynek eseményei a művész-alkotások.

Úgy gondolom néha, ha Goethe magyarnak születik, okvetlenül lesz, a ki Mikszáth, mert nem szorozzák meg énjét ködös, germán filozófusok. Goethe, a nagyszerű Goethe, sok rejtett esatornát tarthatott a világ előtt el-sírni szegylet könnyözönök számára. S egyéb-ként is Goethét valószínűleg csak a rajongó kortársak káprázata s kaján tanárok spekulációja tették meg görög Zeusznek. Hiszen Goethe azt vallotta, hogy minden szimbólum, a mi történik, s minden csak jel és látszat, a mi látszik. Mikszáth világfölgőfoga nem ilyen zavart és komplikált: Mikszáth az életet óvatosan lelnivalónak s magasságos megnyugvással leirnivalónak vallotta.

Mikszáth valószínűleg kinevette azt a két szörszálhasogató művész-dogmát: 1., hogy az élet álom, 2., hogy az álom az élet. Magyar eszével úgy gondolta, hogy az élet adott valami, kötelesség, melyet töltünk be lehetőleg kényelmesen és zavargás nélkül. Ezenfölül pedig az élet bárhol, Magyarországon épen nem kevésbé, mint máshol, fölöttébb érdekes és mulatságos panoráma. Tehát, míg élünk,

s míg látunk, tudassuk ezt az életet és látást gyötrődő és vizsgálatásra szorult sors-társainkkal. Minden írása krisztusi cselekedet, föl-emel, megkaczagtat, feleltet s példát ad alkalmas idegrendszerű lényeknek, hogyan kell az életet elviselni tudni, szépen, bölcsen, emberien.

Behúnyta a szemét, betömté a fülét sok-sok új dolog előtt, de ezt ő nem képtelenségéből vagy gyávaságból, hanem akarattal tette. És ez, épen ez igazolja, milyen nagy ember és nagy művész, milyen nagy iró Mikszáth. Ő tudta, hogy csak korszakának s e korszak-szülte egénységének lehet igazi és becsületes kifejezője. Nem hadonázott, nem kerestett olyan helyeken, a hol nem volt lelnivalója, nem akart mindig és mindig megújulni. Ő csak Mikszáth akart lenni, ezt a Mikszáthot szépen kibontani az akármilyenség lárvájából: művészt.

Volna szavam ahhoz, hogy őt a politika is segítette oda, a hol most trónol, de ezt már a sorok között előbb megmagyaráztam. De tanuljunk Mikszáthtól és mosolyogjunk: már az is nagy dolog, hogy magyar iró ilyen országos figyelmet nyer és hogy fontoskodnak körülötte ezer és ezerszámra olyanok is, a kik Mikszáthot mivoltát még csak nem is sejtik.

Mikszáth fenomené, a legiróbb iró és egy csöppet sem poéta, de csak azok szemében nem poéta, a kik a fogalmakat kölcsönveszik. Már az a nemesen büszke, magasból való nézése a történelemnek, mely minden sorából gúnyosan ránk hunyorít, egyike a legfölsége-sebb poézis-fajtáknak. Palócz, nem palócz, kutatták saját külön Gobineauink, de olyan magyarja a magyarság egy válságos érájának, a milyen akkoról nincs több. (Ez az a magyar józanság, a Mikszáthé, a mit farizeusok meghamisítva, az igaz magyarság lehangoló kritériumává próbáltak tenni.)

Nines egyféle magyar, nines egyféle ember, de Mikszáth kivételes magyar és kivételes ember és nem ok nélkül ünnepli a másféle ünnepekhez szokott Magyarországot. Egy teljesen más szabású ember, egy jóval fiatalabb, reménytelen s lenézett kortárs, ime meghajol a legiróbb iró előtt. Mikszáth nem a poéták, nem az élet keresztrefeszítettjeinek az írója, de miért legyen több, mint Mikszáth? Istenemre, ez sok, ez elég, ez gyönyörű, s ezért legyünk hozzá háladatosak. *Ady Endre.*

AZ IGAZI FÖLDESÚR.

Irta Móricz Zsigmond.

A ki meghíván egy kis jó, friss, zamatos, izes falusi levegőt, csak üsse fel a Mikszáth Kálmán könyvét. Mindegy, akármelyiket, mindegy, akárhol, rögtön napsütésbe kerül, zöld búza- és rozstáblák nyílnak meg előtte, a me-

KASI JÁNOS URAM, MIKSZÁTH GYERMEKKORI JÁTSZÓTÁRSA.

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — MIKSZÁTHFALVI KÉPEK.

A SZENT VENDEL KÁPOLNA. (Krády Kálmán esztétésében szerepel.)

lyekben virít a pipacs, a búzavirág, s százfélé szebbnél-szebb vadvirág s a mely fölött jó levegő árad s köröskörül szép szeliden hullámzanak a nógrádi, sárosi, gömői dombok, apró fiahegyek.

Kedves vidék s van valami sajátságos naiv, lány tónusa, a mely színekben, vonalakban, s magában az életben, a mely itt virul, egyformán uralkodik. A mokány magyar egyre fogy, a jámbor tót egyre sürűbben búvik elő, s azt mondja, hogy «ja szom magyar». Ennek viszonzásául aztán a magyar beszédben fura félhangok, lány tótos sejtítés csúszik be s a két faj erősen megzavarja egymás fajsúlyát s egy egészen új típust teremt, a mely csak ezen a vidéken él: a tótmagyar.

A Mikszáth írásaiból kedvesen és tömördek bájjal nevetnek elő ezek a szeretnivaló tót ányafiak s ezek a kedves tót urak, a kik ma is olyan szívesen járatják *meziláb* a nyelveket.

Az alföldi ember, mikor erre a vidékre kerül s ezekkel az emberekkel megismerkedik, meglepetve kiált fel:

— Hiszen ezek a Mikszáth regényeiből léptek ki! — s attól kezdve ugyanazzal a vidám, rokonszenves, meleg figyelemmel nézi őket, a mivel Mikszáthtól tanulta, a hogy Mikszáth nézi.

És rájön, hogy a Mikszáth szemlélete, ha teljesen egyéni is, de csodálatosan hozzá is illik ehhez a világhoz.

Ninesenek itt nagy szenvedélyek; nagy laposságok és nagy hegyek, de azért itt is tönkre tudnak menni az emberek és itt is tele van az élet szépségekkel és furesaságokkal. Van mit látni egy írónak.

Nagyszerű az, hogy meglátta Mikszáth ezt a világot. Felülről nézi, ezért ömlik el humor minden megjegyzésén, a mit rá vet. De oly mélyen ismeri, mintha a lelke leggazdagabb kiömlése volna. És szereti, nem feledi s néha szinte ő maga lesz áldozattá s a választott világának a népe nyomja rá bélyegét a gondolataira. De csak olyankor, mikor az átvett világnézet kedves, derült, úgy hogy teljes összhangba kerülhet az övével...

Mikszáth az igazi földesura ennek a vidéknek. S milyen gazdag ember, nincs ugyan sok ezer holdja, mert a tájék nem feltűnően változatos nála, de mennyi jobbágya van! Szeri-száma nincs a népeinek. S milyen szeretettel nézi, hogy megfigyeli őket, hogy ismeri az apró-cseprő dolgukat is, és mennyi tömértelen furesát tud róluk. S míg az íróasztal mellett ül, a búvós toll úgy felemeli, átvarázsolja, hogy egy perez alatt ott sétál a mezőn, a falun, a kis városaiban, bekukucskál félszemmel az ablakokon s belelát a szívekbe. S esőndesen, igen esőndesen meghunyorodik a szeme, elmosolyodik egy kicsit: és bennünk

KOVÁCSMŰHELY.

Jelky Gyula felvételei.

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — MIKSZÁTHFALVI KÉPEK.

arany volna az egész világ. S mikor azt meséli, hogy milyen gyalázatos csúdar faj az emberi fajzat, úgy káprázik a szemünk, mintha csupa angyalokról szólana az ének. S épen ez egyik legfőbb varázsereje a Mikszáth tollának, annak a csodatévő tollnak, hogy mióta használja, mindig mindenkinek feltárta, kiméletlenül felbontotta a legtitkosabb belsejét s mégis nincs ember, a ki megharagudhatott volna érte. Mert az, a mi közönségesen feltranszcirozva utálatos és gyűlöletes lett volna, az ő élettél, világgal, emberekkel, sorssal megelégedett diskurálása alatt csupa szeretetre termett dolognak látszik.

S ime az igazi földesur a magyar föld egyik legszegényebb vidékén, legkisebb lelki arányú néprétegével, kiélt földön, rossz erkölcsökkel teli világban, olyan gazdálkodást folytat, hogy a világirodalom nagyírú birtokosai közé kerül.

Ez bizony nem a nógrádi halmok dicsősége, nem is a Kopereckyeké, meg a bontóvármegyei fele tót fele magyar, felemás népe, hanem csupán magáé a gazdáé, a Mikszáth Kálmáné, a ki a magyar életnek ezt a valóságos darabját mindörökké életté bővílte, s a fényes és dicsőséges, élettermő napsugáré, melyet ez a kedves jó gazda állandóvá tudott tenni a maga hatalmas dominiuma felett.

MIKSZÁTH KÁLMÁN ÚTON.

Vagy tíz év előtt, úgy november vége felé levelet kaptam nővéremtől, Mikszáth Kálmánától. A nagy sietséggel megírt kusza sorokból a legnagyobb rémület és kétségbeesés ritt ki: sógorom Fogarasra ment beszámolólt tartani, — így télviz idején abban a hideg világban nyolcz-tíz napi tartózkodás, ha nem is biztos halált, de minden esetre nagy betegséget jelent — írja a nővérem — és hát még Laczikát (az ifjú Kálmánt) is magával vitte.

Rögtön válaszoltam, hogy egy kissé megnyugtassam, ilyen formán: «Mit beszélsz, öregem, télviz időről? Ez a legszebb ősz, a milyenre emlékezem. Jól tette, hogy elment, azt meg még jobban tette, hogy a fiát is magával vitte, legalább egy kis friss levegőhöz jutnak», stb.

Mire azonban nővérem megkapta a levelemet, vége lett a szép ősznek, hideg szél fújt hóval meg esővel vegyest, úgy szakadt, mintha dézsából öntötték volna.

— Szegény asszony! — gondoltam — most fog már csak igazán szenvedni, hiszen otthon a szellőtől is óvja férjét és a gyermekeit.

Tudtam, hogy nem sokat érek el vele, de mégis megpróbáltam vigasztalni, illetve megnyugtani.

Mikor pedig láttam, hogy semmi sem hasz-

nál, összepakoltam és hozzájuk utaztam Budapestre.

Nővéremet igen rossz karban találtam, olyan ideges volt, hogy szinte remegett és minden biztatásomra csak azt mondta:

Miért nem írnak hát? Azt találd ki, miért?

— Hiszen ha én azt tudnám! — gondoltam, de a világért sem mutattam, hogy magam is aggódni kezdek. Megkérdeztük a kis Berczikét is:

— Mit gondolsz, öreg, miért nem ír apa vagy Laczika?

— Mert nem akarózik, — felelte a fiú komolyan és igen nyugodtan.

Erre egy kicsit elneveltük magunkat, de azután újból előfogott az aggodás.

Az elutazás után a tizedik napon a szobaleány jelenti, hogy két hordár hozza a nagy koffert, de már itt is vannak az előszobában.

Mi nagy örömmel oda szaladunk, a nővérem kérdi:

— Az úr kocsijáról hozzák a koffert, vagy valami más alkalmatosságot?

A hordárok nagyot néztek.

— Micsoda úr? micsoda kocsi?

Nekik több más málhával kiadták a koffert a raktárból, elhozták, most kéri a fizetést, itt van az összeg felírva a fuvarlevélre.

Nővérem nézi, forgatja a fuvarlevelet, — 21 korona és néhány fillér. Ez bizonynyal tévedés. Kálmán ha már feladta a podgyászt, hát ki is fizette a járandóságot, meg azután sok is 21 korona, szinte lehetetlen.

A hordárok azonban zúgolódni kezdtek, hogy így-úgy, ők nem tudják, de nekik ezt az összeget be kell szedni, ha nem jogos, tessék megfolyamodni, a máv majd visszafizeti.

Nővérem kicsit kelletlenül kifizette a 21 koronát, azután azt mondta:

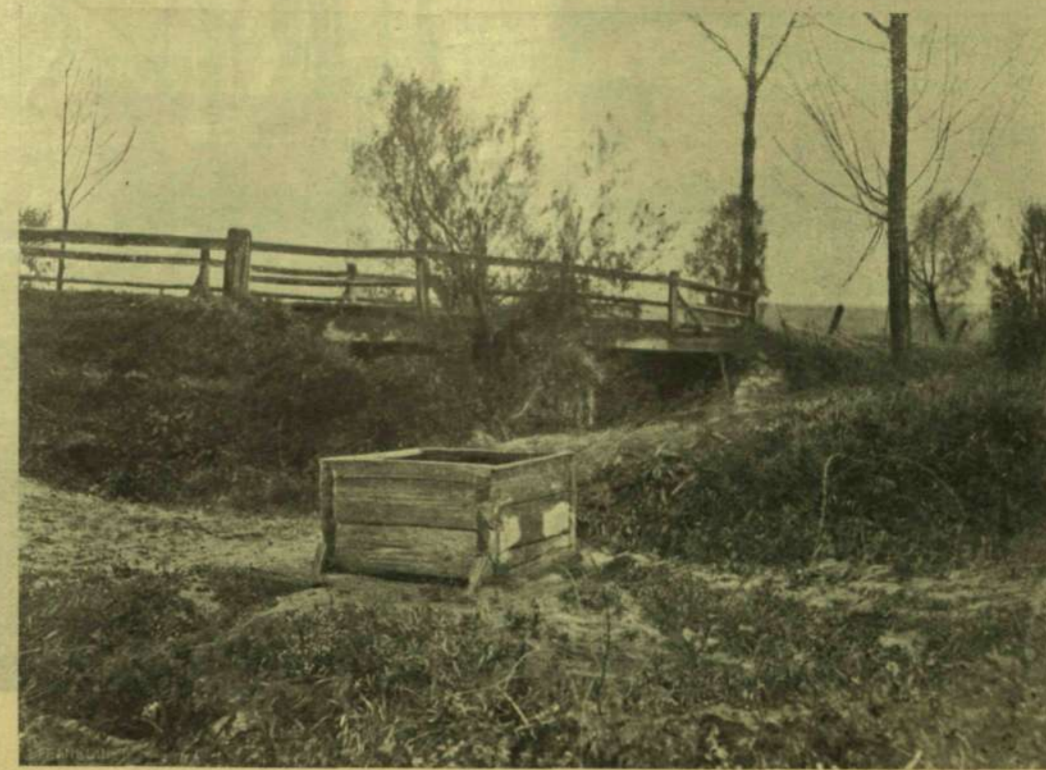
— Nem fér a fejembe, miért adta fel Kálmán a koffert, mikor a szalonkocsiban magával hozhatta volna? Most már különben mindegy, csak legalább a kules itt lenne, hogy kipakkolhatnám!

Addig nézegette a koffert, addig, míg eszébe jutott, hogy a mult évben, mikor a kulesa elveszett volt, egy másikat csináltattak. Időközben aztán megkerült a régi kules, most hát ezt előhozták, nővérem kinyitotta és rögtön hangos, jóízű kacajra fakadt:

— Nézd csak, nézd, — mondta — Kálmán milyen rendszerető nyárspolgár lett egyszerre! Mosatott Fogarasra.

Óda nézek, hát a koffer tetején szépen sorakoznak a kivasalt ingek, alattuk a frakkok, fekete szalon öltözetek, az új sötétszürke ruhák, czipők, mind igen rendesen elhelyezve.

— Bizonyosan a főispán huszára pakolta be ilyen rendesen — mondogatta a nővérem,

A SAVANYUKÚT. (A «Hova lett Gál Magda»-ban szerepel.)

míg a ruhákat szedegette, egyszer azután egy nagyot kiáltott:

— Rettenetes! Itt van a szivarláda, a melybe Kálmán a legnagyobb gondnal válogatta össze a szép sárga havannákat a nagytiszteletesné asszony részére (a ki t. i. szivarozott), nohát elfelejtette oda adni... meg a könyvek is itt vannak... meg... meg... Ó édes Istenem, ez a koffer soha se volt Fogarasra!

— Már hogye lett volna? Nézd meg csak, a tetején van a fogarasi vasuti cédula.

— Ott van, vagy nincs, az mindegy, ez a koffer nem volt velük, azt már tisztán látom. Mi lehet az, édes Istenem! Mi lehet az?

Addig törte a fejét, míg elhitette magával, hogy a koffer azért nem volt felbontva, mert valamelyikük halálos beteg.

— Tudtam... tudtam... rebegette a kezeit tördelve.

Én ismét elővettem az összes tudományomat, hogy valahogy megnyugtassam, mind nem használt semmit. Végre ismét Berczike találta fején a szöveget.

— Anyuczikám! Ne búsulj, hiszen tudhatod, ha apa lenne beteg, téged már százszor oda hívtak volna, ha pedig Laczko lenne be-

teg, akkor még nenét is oda hívták volna! Punktum!

Ennek az állításnak az igazságát be is látta a nővérem, de még sem volt egészen nyugodt, míg csak egy pár óra múltán nem jött egy távirat sógoromtól Kolozsvárról, ilyen rövid tartalommal:

— Túros csuszát kérek vacsorára. Kálmán.

— Ez azt jelenti: hogy egészségesegek, — mondta a nővérem és nagyon boldogan kiadta a konyhátan a rendeletet a túros csusza iránt és mire az készen lett, körülbelül meg is jöttek. Míg a szobaleány behordta a bundákat, a táskát, a pokróczokat, ő alaposan szemügyre vette a hiveit és úgy látszott, igen meg volt elégedve.

De jó színben is voltak, a friss, vidéki levegő pirosra festette az arcukat, csak kissé leverteknek látszottak és titkon egyetértő szomorú pillantásokat váltottak.

A túros csusza mellett azután a sógorom egy kisséfelelénkült, áradozva dicsérte a nővérem kosztját, hogy így-úgy, — tíz napig tartott a vendégség, de ilyen jóízűen sehol sem evett.

— Jó, jó — felelte a nővérem nevetve — de hát miért nem irt az egész idő alatt még csak egyetlen egy sort sem?

— Hát, hát... de nyomban köhögni kezdett — akartam... én írni... de... de... a többi már egészen elfúlt a nagy köhögésben.

— Tudom no, tudom. Igaza volt Berczikének, hogy nem akaródzott, most már különben úgy is mindegy, nem szólok egy rossz szót sem, hanem a koffertért megadja a 21 koronát, a mit a vasutiagnak fizettem.

— A koffert? — kérdé és újra nagyon köhögni kezdett, — és hát... no és... hogy mi az? — addig köhögött, addig, míg valami remény megkapta a szívét s hirtelen azt kérdezte:

— Ilonkám! Hogy kinek fizetett maga 21 koronát?

— A vasuti hordároknak, a kik a koffert ide hozták.

— Ide hozták?... Hát megkerült volna? — Micsoda? — kérdé viszont a nővérem. — Talán csak nem volt elveszve?

— El bizony, de még mennyire elveszve! Mi a koffert nem is láttuk. Mikor itt Budapestben készültünk felszállni a vonatra, több ismerőssel összejöttem, egy hordárnak fizettem, de hogy mit hordott be a kocsiha, azt nem igen tudom, csak Fogarasra vettem észre, hogy nincs meg a koffer.

— Szent úr Isten! Hát hogy voltak a banketten, ebédeken és vacsorákon frakk és szalonruha nélkül?

— Hát csak így, ebben a régi ruhában — felelte véghetetlen lelki nyugalommal. — Fehéreműt hozattam az üzletekből, azt megtalálja

A VIZI MALOM. («A bágyi csodá»-ban szerepel.)

MIKSZÁTH KÁLMÁN JUBILEUMÁHOZ. — MIKSZÁTHFALVI KÉPEK.

TEPLOMBÓL JÖVŐ LEÁNYOK ÉS MENYECSKÉK.

LEÁNYGYERMEK AZ ESPERES-PLEBÁNÓSSAL.

MENYECSKÉK.

LEÁNYOK.

MENYECSKÉK.

FIATAL MENYECSKÉK ÉS LEÁNYOK.

ÖREG ASSZONYOK.

LEGÉNYEK.

FIÚGYERMEK A KÁNTORTANÍTÓVAL.

Jelky Gyula fotóstéri

NÉMET.

HOLLAND.

SVÉD.

CSEH.

A HÉTRŐL.

a táskában... Csak azt sajnálom, hogy azt a kis ajándékokat nem oszthattam ki...

Mi ezután személyre vettük a koffert, vagyis a vasúti ezédulakát rajta, ebből megállapítottuk, hogy Fogarasra akkor érkezett meg...

Most már ez a kérdés tisztában lévő, a nővérem elővette fiát.

Laczikám, kedves fiam! Mondd meg őszintén, bántotta apát a koffer-história?

Nem tudom, mamám. Azt hiszem, azért nem irt, és nekem sem engedett inni, mert félt, hogy elarulom a titkot.

Hát az bántotta-e, hogy nem öltözködtetted illendően?

Azt még kevésbé tudom. Reggel, mikor öltözködni kellett volna, sóhajtott egypárszor, de ezután mikor lábára vette az öreg kitaposott cipőit, azt hiszem, nem cserélt volna egy császárral sem.

Mauks Cornélia.

Ez a rovat a hét eseményeinek kommentálása. Szőlőgyeztetek irunk benne az aktuális események margójára. Mikszáth Kálmánt bizonyára nem lehet aktuálisá válogatni...

A két Mikszáth. A Mikszáth Kálmán ünneplése valójában ott kezdődött, mikor az ő első novellája kiszállt képelete kertjéből és pompás szárnnyal megszuhintotta az emberek szívét.

akkor fog, mikor majd az utolsó olvasója leteszi a kezéből a könyvet. Ez az ünnep tehát már egy jó csomó esztendővel ezelőtt kezdődött és úgy lehet, sohase ér véget.

ANGOL.

FRANCIA.

ROMÁN.

NÉMET.

másikkal. A fejedelemmel, a ki immár köntösén hordja mindazt a gyémántot és drágaságot, a mit ő a lelkében hordott.

Mikszáth professzor. Mikszáth Kálmán doktori diplomája van a tanári szakon, még pedig nagyszerű diplomája, mert a kit dísz-doktorrá avatnak, annak se vizsgákat nem kell leraknia...

Mikszáth Kálmán kéziratainak hasonmása. De amit nem egy esztendővel ezelőtt... Mikszáth Kálmán kéziratainak hasonmása. De amit nem egy esztendővel ezelőtt...

MIKSZÁTH KÁLMÁN KÉZIRATÁNAK HASONMÁSA.

(Lapunk mai száma kezdő cikkének eleje.)

ugyanennek a tévedésnek a czafolata. Mert a hogyan terjedt a Mikszáth nagy kényelmességének híre és hítele, azoknak szaporodtak egyre a lusta író munkái.

A halhatatlanság születése. Mindnyájan, a kiknek gyönyörűség és kedves lelki vigalom hallgatni a fű növéseit és lesni a mások álmait, sok egyéb mellett rendkívüli érdekesség szemléléseért is külön köszönettel tartozunk Mikszáth Kálmának.

virágja hány esztendőben vagy évtizedben fakad ki egyszer az emberiség fáján ezen a csudálatos törzsen, a melyen megterem a botanikának valamennyi egyede.

Szóllósi Zsigmond.

Vambéry Árminnak ajándékozott fénykép után.

VII. EDVÁRD MAGYAR HUSZÁREZREDEKNEK EGYENRUHÁJÁBAN.

VII. EDVÁRD KIRÁLY.

1841—1910.

A windsori királyi mauzoleumban megnyitnak egy új sírt. A királynő után, ki legtovább uralkodott az angol királyok között, bevonul az örök pihenésnek e tiszteltreméltó ősi palotájába utóda és fia. VII. Edvárd király «lehunytja okos és életvidám szemét», — kiált fel egyik siratója. Előrehaladott korban, már az aggkor határán költözött el, de uralkodása egyike volt a legrövidebbeknek: alig tartott tovább kilencz esztendőnél. Anyja épen hétévesen oly hosszú ideig uralkodott, mint ő, — hatvanhárom esztendőig.

Midőn elfoglalta a trónt, közel állt a hatvanhoz. Kenyerének javát már megette s mindenki tudta róla, hogy élt az idővel s nagyokat húzott az életörömök serlegéből, nem törődve korának és leendő alattvalóinak véleményével. Ennek következtében, midőn Viktória királynő meghalt, nemcsak a külföldön, hanem magában Angliában is meglehetősen általános volt a hit, hogy a vigkedvű, mulató walesi herceg nem fogja túlkomolyan venni az uralkodás gondjait s a kormányzásnak jóval több gondját fogja átengedni minisztereinek, mint a mennyit megtart magának. A midőn tehát a Londonban akkreditált nagykövetek már VII. Edvárd uralkodásának első idején oly értelmű jelentéseket küldöttek megbízóiknak, hogy az új király nagyon sokat törődik a politikával és telve van becsvágygyal, a külügyminiszteriumokban mosolyogtak és egyszerűen nem hitték nekik. Utóbb aztán meggyőződtek róla, hogy a diplomatának igazuk volt, s látták, hogy az új király, szabad kezét engedve minisztereinek a belpolitikában, annál erősebb kézzel s bámulatra-méltó ügyességgel ragadta magához a külpoli-

tika vezetését. A dolog meglepő volt, mert Viktória királynő életének alkonyatáig szinte féltékeny gonddal távollattotta az államügyek vezetésétől fiát és leendő örökösét. Ő maga sem bízott benne és csak a halálát közvetlenül megelőző 1900-ik évben rendelte el, hogy közöljék vele a külügyi hivatal legfontosabb okmányait. A walesi herceget szinte reakényszerítették a politikai tértelenségre s a királynő csak a külső reprezentálás terhért rőtta fiára. Ez volt az oka, hogy az életvidám herceg kelleténél bőségesebben vette ki részét a társasélet örömeiből és szórakozásából s utazásai, mulatozása közben megismerkedett az emberiség oly osztályaival is, melyekkel uralkodó családok sarjai a legritkább esetekben szoktak megismerkedni s bepillantathatók oly életviszonyok közé, melyeket egyébként csak udvaroncainak eszményített vagy torz leírásából ismerhetett volna meg. Szóval: megtudta, hogy milyen az élet és milyenek az emberek a maguk valóságában.

Bejárta az egész világot s a brit világbirodalmat, melynek a föld egész kerekén, Európában, Ázsiában, Afrikában, Amerikában és Ausztráliában vannak gyarmatai s a maga egészében és kiterjedtségében óriásibb a rómainál, melynek nagyságáról az ámulat hangján szól a történelem. Megismerkedett az idegen nemzetek sajtósaival is, s nem lehet közömbös reánk nézve, hogy a magyar nemzet egyéni vonásait megértette és megbecsülte, mint kevesen az idegen uralkodó családok hercegei közt. Szívesen időzött körünkben, trónörökös korában négyszer is járt orszá-

gunkban s előszeretettel barátkozott főurainkkal, együtt vadászgatott, mulatott velök. Jó barátja volt feledhetetlen Rudolf trónörökösünknek is, ki, ha a végzet nem ragadja el tőlünk oly korán, trónörökösnek most ép oly előrehaladott korban volna, mint volt abban az időben a walesi herceg.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy VII. Edvárd király, midőn a trónra lépett, szemközt találta magát nemcsak a külföld, hanem saját alattvalóinak is nagyon sok előítéletével. A konzervatív angol arisztokraták különösen megütközve nézték, hogy az új király minő reformokat hoz be az udvarnál, melynek élete Viktória hosszú uralkodása alatt rideg, szinte megcsontosodott formákat öltött. Edvárd király, trónörökös kori szokásához hiven, továbbra is magához és országába édesgette a gazdag amerikaiakat és szívesen mozdította elő az angol-amerikai házasságokat, melyek nem egy ósnemes angol család czimerét aranyozták meg a dollárhercegnők millióival. A barátainak megválogatásában is szakított az angol udvar nem egy tradíciójával. Nem egy előkelő sportember, bankár és külföldi diplomata — köztük mostani londoni nagykövetségünk: Mensdorf-Pouilly gróf — tartozott szűkebb társaságához, azonkívül régebben Hirsch báró, majd lord Sassoon, lord Rothschild, és ismeretes volt bizalmas viszonya Rhodes Cecil-lal, kit roppant afrikai vállalatáért s nagyszabású afrikai politikájáért Afrika Napoleonjaként szoktak emlegetni. Az osztályérdekeire féltékeny konzervatív angol arisztokrácia, mondom, kezdetben rossz szemmel nézte királyának újításait és összeköttetéseit, de az angol nép csakhamar igaz váratlanul bekövetkező halála emberül teljesítve uralkodói kötelességeit, nem vetette meg az élet örömeit sem.

Sajátságos, hogy Edvárd király, az ő tisztán német vérvével, mily kivételesen nagy mértékben egyesítette magában az angol faj minden erejét, de hibáját is. Nincs az az angol nemzeti sport, melyet a legnagyobb előszeretettel ne üzött volna s még élénken emlékeztetben él az a lelkes ünneplés, melylyel körülvette az angol nép, midőn Persimmon nevű versenylóval az epsomi Derby győztese lett s ősi szokás szerint maga vezette végig kantárszáron lovát a versenyteréren át a mázsálig. Hízelt az angol nép hűségének a walesi herceg s a későbbi VII. Edvárd király vezető szerepe a világ férfivájtjának megállapításában is.

Az elhunyt angol király nagy mestere volt az életörömök élvezeteinek, de rövid uralkodása alatt, közmelegletésre, elsőrendű mestereként mutatkozott be a nagypolitika vezetésének is. Uralkodásának legnagyobb emléke, hogy Anglia kilépve «fenyes elszigeteltségéből», szövetségeivel és barátságaival döntő szerep-

A NÉPTÖMEG A LONDONI BUCKINGHAM-PALOTA ELŐTT VÁRJA A KIRÁLY BETEGSÉGÉRŐL SZÓLÓ HIREKET.

hez jutott az európai politikában. A király német-ellenes politikát folytatott, a mi annál inkább meglepte a világot, mert ősei kétszáz év óta németek s atyja német, Köburgi hercege volt. Ellenben egyezményekkel megszüntette az évszázados ellentéteket Anglia és Franciaország közt, szövetséges viszonyba lépett Japánnal, ezzel előkészítője lett az orosz-japán háborúnak, s rendkívüli diplomáciai tehetségére vall, hogy a háború után meg-egyezhetett Oroszországgal Perzsa felosztása és az Indiát védő fensik biztosítása érdekében. Nagy sikerei voltak ezek VII. Edvárd külpolitikájának, melyen csak a boszniai kérdésben tanúsított magatartása ütött némi esorbát. E tévedését magának is be kellett látnia s hogy hozzánk való baráti viszonya külső személyes megnyilatkozásokban is helyre nem állt, azt csak váratlanul bekövetkező halála akadályozta meg. Nem remélt elmúlása őszinte gyászát keltett az egész világon.

A KONT-ESET.

— Fantasztikus regény a XXI. századból. —

Ista Szemere György. (Folytatás.)

XIII.

Kincses mester megdöngötte a Kont-várkastély érzekapuját, de persze nem ugyanazzal a szándékkal, melylyel annak idején Botond a bizancit. Ő nem akart részt tenni a kapun, csak bekerekedett rajta az e czélra kiakasztott buzogánnyal.

Ez az ó-kori berendezés is bizonyítja, hogy abból a titokzatosságból, a melylyel körülvette magát, egy év múltán sem engedett a vitéz. Minden a régiben maradt a várkastélyban. Csak a legkülönfélébb retortákon át lehetett halandónak a nagyúr színe elé jutni. Az őrtálló esatlós addig nem nyitott kaput, míg nem értesítette a székely várnagyot a vendég jöveteléről, ez Lombosnak tartozott jelentést tenni, a ki viszont a vitézt kérdezte meg: fogadjá-e a jelentkezőt.

Kincses mester, bármily nagy volt is a feje, Kontnak ezt az egy szokását sehogysem tudta megérteni. . . . Mi szüksége van egy kivételes szellemi kincsekkel megáldott s épen lelki nagysága, személyes hódító kvalitásai révén népszerűsége kapott igazi nagy embernek azokra a száználmas ezermóniás mókákra, a melyekkel oligarchák és fejedelmek bolondítják a közönséges halandót! Avagy szapora oka van arra, hogy meg ne lephesse senki intim munkája közben? Valami nagy, titkos tervet dolgozik, a melynek nem szabad idő előtt kipattannia?

Ha nem is kapott Kincses uram erre nézve teljes felvilágosítást, a véletlen szíveségéből némi tájékoztató kombinációkra alkalmas oly jelenségeket észlelhetett meg eme látogatása alkalmával, a melyekből az ő agyfűrt eszével könnyen kivonhatta a gyököt.

Mindenekelőtt egy vörös, hatalmas termetű férfi tűnt fel neki a várudvaron, a mint a bástya szögéből messzelátóval a kilátásban gyönyörködött. Egy szempillantás elég volt annak a konstatálására, hogy nem magyar ember az illető. Angol vagy amerikai. Kicses meglepődött, de nem ment tovább: kombinációkat egyelőre nem fűzött az angol személyéhez. Befordult a kastélyba a székely vezetése alatt, mintha mitse látott volna s aztán szuszogva fölskándált a lépcsőn. Az emeleti lépcsőházban megállította a székely.

— Engedelmet instállok, nagyságos uram, méltóztassék itt várakozni, míg szót váltok nagy urammal. . . .

A székely egy ajtóhoz lépett óvatosan, mintha lopni menne, hallgatózott egy pillanatig, csak aztán nyitott be.

Am úgy látszik, rosziul hallgatódzott ő kigyelme, vagy nem az igazi ajtónak, elég az hozzá, hogy Kincses mester ugyancsak a füle segítségével, oly felfedezést tett, a mit aligha tartogattak a számára, különben nem lett volna értelme a székely reneteg óvatosságának. . . . Mindössze annyiból állott e felfedezése, hogy Kont vitéz úgy beszélt az angol nyelvet, mint a karikacsapás, ép úgy gurgulázott rajta, mint a született amerikai.

Kincses uram a lépcsőházból úgyszólván minden egyes szavát kivette, a mint erősen disputált a láthatatlan angollal, csak azt sajnálta, hogy a felét sem értette meg. Különben azt se igen tudta kisütni, merre csapódik a hang a füléhez; viszhagos volt a kastély: jöhetett alulról is, felülről is, oldalról is. . . . Tehát még egy angol a várban! — állapította meg a mester, de ezáltal sem bocsátkozott kombinációkba, arra ráér a végén, — vélte, — hátha tapasztal még egyebet is.

Egyelőre nem tapasztalt egyebet. A székely ajtót nyitott előtte és bebocsátotta a vitéz dolgozószobájába. Akkor már persze egyedül találta Kontot. Eszé ágába se jött, hogy megintertpellálja őt az angoljai irányában, annál sokkal fontosabb volt neki a maga dolga.

— Szerencsés jónapot kívánok, — üdvözölte kálvinistásan a nagyurat.

Az is olyanformán fogadta a köszöntést.

— Aggy! Isten, Kincses uram, mi jót hozott? . . .

Szívat adott vendége szájába s tréfásan meglapogtatta a vállát.

Fiskális uram nem felelt addig, valameddig a szivarja füstje meg nem közelítette egy dunai csavargózócsőt.

— Jót hozok csakugyan, — jelentette ki aztán, s olyat mulatott saját kijelentésén, hogy

csak úgy rengett a hája. — Iszonyú jól megy a dolog, — tette hozzá, folyvást kaczagva, — már jobban nem is mehet.

Kont is földértült, de miután ismerte a körülmenyes úr természetét, nem türelmetlenkedett; inkább megkérdezte tőle, nem akar-e valamit enni vagy inni.

Kincses uram bort kért és Selters-vizet. De addig se lopta az időt. Nem fért bele a nagy boldogság, kicsordult a száján, még mielőtt — saját szokásos szavaival szólván, — meggyantázta volna torka húrjait.

— Szuggesztió, nagyuram, minden az ég alatt, — kezdte, domború mellét csapkodva, — mindig az győz ezen a földön, a kiből több a szuggeraló erő.

— Az régi dolog, Kincses uram, — jegyezte meg Kont, — olyan régi, mint az emberiség maga. A nagy reformátorok, az egy Buddhát kivéve, nem tudásukkal hatottak, sőt Krisztus egyenesen megvetette az emberi tudományt, hanem az égi lánggal, a mely szemükben lobogott, midőn a maguk lelkét szíjjel-osztották a tömegek között. Mózes nagy törvényhozó és adminisztrátor volt, Mohamed pompás pszicháter és diósó poeta, de hol az ő tudományuk az Arisztotelesz, Plátó mellett? . . .

Kincses önkénytelenül Kont szemébe fúrta tekintetét. Igen, ott lobogott az isteni láng, az

VII. EDVÁRD KIRÁLYI DÍSZBEN.

Felül balról a királyi várkertészet, jobbról a kassai javítóintézet, alul balról herceg Esterházy Miklós kismartoni kertésze, jobbról szászországi kiállító. Középen gróf Serényi földmívelési miniszter a kiállítás megtekintésére indul.

A KERTÉSZETI EGYESÜLET NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSA AZ IPARCARNOKBAN. — Balogh Rudolf félfotója.

apostoli erő az ő szemében is. De azért nem adott egészen igazat a vitéznek.

— Engedelmet instállok, — mondta, — az én szememben aligha van abból a kérdéses lángból csak egy szikrányi is, de azért, ha akarom, bele tudom gyúrni az emberek lelkébe akár a legnagyobb képtelenséget is. Már pedig az is szuggéráló erőre vall.

— Az is, — hagyta helyben Kont mosolygva, — de némi különbség van a két erő között.

— Persze, — ismerte be fiskális uram, — a kigyelmetek szuggeszciója a Szentlélek-adomány, az enyémféle meg inkább Lucziferhez áll közelebb.

Meghozták a bort. Kincses leöntött belőle egy jó pohárra valót, aztán így folytatta:

— Lóvá tettem az egész kaszinót.

— Hogy-hogy? — kérdezte Kont.

— Úgy, hogy elsőben összezavartam az urak fejét, hogy fizikai szédülés vett rajtuk erőt, aztán meg rögtön rá helyrevágtam, a mit elrontottam: rájuk eresztettem a hideg zuhanyt... Tetszik érteni?

— Nem egészen.

— Beadtam nekik, hogy nincs jog, se igazság; az lesz a jog és az az igazság, a mit mi vallunk annak.

— És elhitték? — kérdezte Kont komoly érdeklődéssel.

— A két ellentétes művelet, a melyen gyors egymásutánban keresztülbuktattam agyrendszereiket, — cikornyázta ki Kincses, — anynyira "kihozta őket az egyensúlyból, hogy végkép fölmondta a fejük a szolgálatot. Már nem

akarják bevárni a per megindítását sem, aludni akarnak velünk...

Kont vitéz areza kigyúlt az örömtől.

— Uram, — mondta, — most, hogy egymás között vagyunk, bevallhatjuk, hogy a mi számításunk, minden reményünk egyedül az emberi gyöngéségen alapult, de hogy ily gyorsan közeledjünk a célhoz, az csakugyan a maga talentumára vall... Különben — kérdezte, szinte megjéjvedve a saját örömetől, — honnan tudja kegyelmed, hogy aludni akarnak?

— Nem tudom, de megmondom. Tegnapelőtt a kaszinóban voltam. Akkor zavartam össze a fejeket. Tegnap meg a kaszinó jött hozzám, illetve annak képviselőiben Gyimóthy és Kanut;

ők jelen-tették ki az összes felek nevében, hogy nem bánják hát, a haza nevében hajlandók némi méltányos egyezségre, csak ne csináljunk forradalmat s végkép koldusokká ne tegyük őket.

Kont bólintott.

— S mit felelt nekik?

— Azt, hogy majd meglátjuk... Nagyuram nélkül nem akartam pozitív választ adni.

— Helyesen tette, bár azt megkérdezhette volna tőlük, hogy ki lesz a megbízottjuk.

— Annál én többet tettem, — mondta Kincses mester, — kijelentettem Kanutéknak, hogy szóba nem állunk velük, a míg szervezve nincsenek. S ha kivonná magát érdekeltégükből csak egy alperes is, nem tárgyalunk velük.

— S ők?... — Ma reggel kapom ezt az irást. — S egy teleirt ívet nyujtott át Kincses Kontnak. — Rajta van valamennyi alperes neve...

Kont belenezett.

— Ez egy meghatalmazás, — konstata. — Igen. Gyimóthy és Kanut lesz a meghatalmazottjuk s kötelezőleg kinyilatkoztatják az írásban, hogy nevezett urak teljhatalmúlag tárgyalhatnak a nevükben, velünk való minden megállapodásukat mindnyájukra nézve előre kötelezőnek ismerik el...

— Ez hát — örvendezett a vitéz, — igen egyszerűsíti a komplikált ügyet... Most már — tette hozzá, — az a fő, hogy okosan használjuk fel a kivított eredményt; ne legyünk se túl merevek, se túlságosan engedékenyek...

Mennyit tesz ki az egész tömeg leltári értéke?

— A becslés még nincs megejtve minden vonalon, de már most is hozzá lehet szólni...

A hagyatéki leltárba az országos, megyei és káptalani levéltárakban eszközölt kutatások alapján, részben közjegyzőileg hitelesített okmányok erejénél fogva 600,000 hold oly földet sikerült bevennünk, a miről be tudjuk bizonyítani, hogy Kont kezén volt s hogy azokra, a kiknek a kezén van ma, örökösödés útján jutott... Ennek az értéke, holdját minimális középtértékben 1500 koronájával számítva, (1900-ban valamivel több volt a földnek az értéke. — Iró.) körülbelül 1000 millió koronát tesz ki. Mint méltóztatik látni, ennél csak egy nagyobb vagyon van Magyarországon egy kézen: az Esterházy hercegé.

Kont mosolygott.

— Szép összeg, — jegyezte meg, — csudá- lom, hogy el nem konfiskáltatta Zsigmond király.

Kincses megcsóválta fejét, de mert nem tudta biztosan, tréfál-e a vitéz, vagy az ő nagy fejé- vel is el akarja hitetni, hogy a lenyakazott hős

inkarnációja, — nem tett megjegyzést a szavaira... Legyen minden az ő akarata szerint. Ő tudja, mit csinál.

— Oly nagy összeg, — vélte Kont, — hogy annak a fele is elég nekem.

— Hát a terheket le is kell számítani, — világosította fel Kincses, — körülbelül kétszáz milliót.

— Négy száz millió is elég nekem, — jelen- tette ki Kont, — egyezzen ki az urakkal ötven százalékban, de úgy, hogy a föld az enyém, ők pénzben fogják kikapni a részüket. Hiszen — magyarázta, — épen az lesz az én nemzeti po- litikám sarkpontja, hogy azok kezére játsszam át a haza földjét, a kik legjobban meg tudják becsülni s a kik ki nem engedik azt a karmaik közül... A nagybirtok — tette hozzá, — kü- lönbben is elfajulás, nemzeti veszedelem...

— Értem, — mondta Kincses s helyeslőleg bólintott hozzá, — a földet szét tetszik osztani a parasztok között.

— Úgy van, de meg fogják fizetni a tisztes- séges árát, mert annak is megvan a maga helye.

Kincses nem kérdezte, hogy hol. Őt talán még a hazája sorsánál is jobban érdekelte maga a per. Ismét rájött a nevetési inger, mid- dön kilátásban lévő fiskális sikerére gondolt.

— Nagy uram, — jelentette ki kacagva s csettintett a nyelvével, mint az inyencek egy finom falat után, — ez lesz az első per a vilá- gon, a mit a mindenkori tulajdonjogi törvények ellenére visz egységére a fiskális ész s a nép- szerűség... Mert ennek a két tényezőnek fog- junk köszönhetni a 400 milliókat, a joghoz annak nem lesz semmi köze.

Kont elmélázott.

— Bizony, kedves ügyvéd uram, elég szo- morú, hogy ennyire enerválódott a magyar: egy kis ijedség, egy kis presszió s elveszti az itélőképességét, a törvényekbe, az igazságra vetett hitét. Valóban fájlam, — folytatta, — hogy ezzel a gyengeséggel kellett visszaelnünk, hogy ezélt érjünk, csak az vigasztal, hogy eb- ben az esetben a ezé csakugyan szentesíteni fogja az eszközöket... Meg fogom a nemzeti menteni, meg fogom erősíteni, gazdagítani... Isten a tanum, hogy nem segíthetett rajta im- máron, csak a csudatevés.

— Vagy annak a látszata, — bátorkodott Kincses megjegyezni.

— A hite, — javította ki Kont, — s a csuda elhitése már magában véve is csudatevés.

A margitszigeti kertészet kiállítása.

A PÁRISI GYUJTOGATÓK.

(Az 1871-iki kommun lázadás.)

Ismerteti (Vége.)

RÁKOSI VIKTOR.

Hét teljes napig tartott a retentő harc és május 28-ikán vasárnap délután egy órákor adta meg magát az utolsó barrikád 60 emberrel. Általában minden barrikádot nagyon kevés ember védelmezett. Némelyik mögött öt-hat ember egész nap képes volt föltartoztatni a versaillesi csapatokat. Egy szemtanú megírja, hogy az ő utcájokban egy szál ember, a kinek hét töltött puská állt rendelkezésére, egy torlasz mögött egész délután helyt állott a csapa- tokkal szemben, s csak azért hagyta ott pozi- czióját, mert löszere elfogyott. A legtöbb tor- lasz védői csak akkor tágitottak, mikor a ka- tonaság megkerülte őket, vagy ágyúból lött rájuk. Az ütközet legvéresebb része, különböző források szerint, a Père Lachaise temetőben folyt le. Ezen a védelemre igen alkalmas he- lyen állítólag retentő vérengzés volt. A kato- naságnak minden talpalattnyi helyet vad küz- delemmel kellett elfoglalni. Végre a kommun utolsó csapatát, mely, mint a waterlói gárda, nem adta meg magát, megszorították a temető magas falának s ott ágyúval és golyószórával az egész embertömeget halomra lötték. Ezt a

Magyar palergonia-gyűjtemény.

A KERTÉSZETI EGYESÜLET NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSA A VÁROSIGETI IPARCARNOKBAN. — Balogh Rudolf félfotója.

(Folytatása következik.)

delemmel, melyet e tapasztalatlan gyerkőzők még nem ismertek, e fiúk démoni bátorsággal, irtalmal és elnézést nem ismerve harcoltak. A hétnapos harc alatt 651 gyereket fogtak el, kik közül a legöregebb 16 éves volt. Kor szerint ezek így oszlottak meg: 237 volt tizenhat éves, 226 tizenöt éves, 47 tizenhárom éves, 21 tizenkét éves, 11 tizenegy és négy tíz éves. Nyolcvanhatet kivéve, a többi szabadon bocsátották; ezek közül harminczhat javítóintézetbe küldték, s csak kilenczet ítéltek börtönrre. Tíz-tizenháromezerre lehet tenni a gyerekek számát, a kik a kömmün zászlói alatt szolgáltak s legjobb csapatait alkották.

Hát az asszonyok! Ebben a forradalomban az asszonyok erős szerepet játszottak, igen sok helyen döntőleg avatkoztak be. Fáradhatatlanok és könyörtelenek voltak többek között a kömmün hadseregébe való besorozás elől elrejtőzők kikutatásában. Szolgáltak mint markotányosok és betegápolók. A forradalmi klubokká átalakított templomokban szónokoltak és lázítottak, sőt fegyveresen is szolgálták a kömmün, s fantasztikus egyenruhákba bujva masíroztak a zászlóaljok sorai közt. A harc utolsó napjaiban még a férfiaknál is kitartóbbak voltak a torlaszok mögött. Sokat fogtak el a harc hevében, löpörtől feketén, a puská rugásától feltört vállal. Egyes városrészekben külön csapatokba szervezkedtek és maguk által választott asszonytisztvezetése alatt harcoltak. Voltak barrikádok, a melyeket kizárólag nők védelmeztek és pedig elszánt hősiességgel. Soha meg nem adták magukat. Azt is tudjuk, hogy Páris főgyűjtásában igen tevékeny részt vettek; azért teszik azoknak az asszonyoknak a számát, a kik petroleumos kannákkal ellátva, mint a férfiak, gyújtogatva esatagoltak az utcákon. Ezerötveneg elfogott asszonyt kísértek Versaillesbe, kik közül a haditörvényszék 850-et szabadon bocsátott és három halálra ítél. A bommint szolgált asszonyok közül legbiresebb alak volt Michel Lujza, a ki mint betegápoló kísérte a nemzetőrséget, mindíg ott volt a legveszedelmesebb helyeken, s mikor harcra

került a sor, maga is puskát ragadott és a legbátrabban belevegült a küzdelembe. Véget ért az irtóztató küzdelem. Az ágyúdörgés, puskaropogás megszűnt. A füstölgő romok között a rémületől sápadt arczeval jár-kált a lakosság. Az utcák tele voltak katonasággal, mely őrt állott, foglyokat kísért, vagy holttesteket szedett össze. Az utolsó momentuma a küzdelemnek az volt, hogy május 28-án este Páris falaira a következő proklamációt ragasztották ki:

Páris lakói! Franciaország hadserege megmentett benneteket, Páris folszabadult. Katonáink délután négy órakor elfoglalták a félkörök utolsó pozícióit. A harc véget ért, a rend és közbiztonság helyre van állítva, kezdődik a munka. Mac Mahon marsall magentai hercege.

E szomorú könyvnek nagy és kiálló tanulságai vannak minden nemzet fia számára. Ime, a féktelen oszldgyűlölet hirdetése hová juttatta a civilizált, nemzetségleg, vallásilag teljesen egységes Franciaországot! Mert ez volt az alapja, a lelke, az éltető eleme a kömmünlázadásnak. A rendkívüli viszonyok csak elősegítették a kitörését. Mennyivel jobban résen kell lenni a felekezeti és osztályellenes igazgatásokkal szemben olyan országokban, hol különböző vallások és nemzetségek vannak, s a hol ekkép az egymás iránti féltékenység könnyebben fölbreszthető s a viszály magvai könnyebben elhinthetők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.
A «Budapesti Szemle» májusi számának nagy részét ünnepi megemlékezések teszik: Berzeviczy Albert akadémiái elnöki beszéde Széchenyiről, Angyal Dávid magvas Széchenyi-tanulmánya, Lévy József verse: A czuki sirbólt, Vargha Gyula ünnepi Széchenyi-ódiája és Nágycsy László kis tanulmánya Mikszáthról, sok helyes és találó megjegyzéssel. Érdekes és sok új tényre és szemponttal gazdagítja ismeretünket Concha Győző

tanulmánya a gentryről, melynek itt kapjuk befejező közleményét. Elbeszélést Berzeviczy Árpád írt, a Szemle rovatban Farkas Zoltán ad nekrológot Bőrnsonról, Dercsényi Mária Görögország válságáról írtekezik. Dengi János Kemény és Balzac párhuzamának befejezése s az Erlesteri rovat könyvismertetői adják a fuzet többi tartalmát. A Budapesti Szemle Berzeviczy Albert és Beóthy Zsolt közreműködésével Voinovich Géza szerkesztésében, a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg, előfizetési ára félévre 12 korona, egyes szám ára két korona.

A «Jó Pajtás», Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja pünkösdi számában verseket közöl: Lévy Józseftől, Benedek Elektől, Tóth Andortól, elbeszélést Zsoldos Lászlótól, Dörögdi Dömötör választási kalandjait Sebők Zsigmondtól, kedves cikket ezínekéek pünkösdjéről Csokly Gyulától, kis mesét Elek nagyapától, szép képet Garay Ákostól, érdekes történetet Schöglym Aladártól, tarka történetet, sport-cikket Bihar Ferencztől, képeket a rajzpályázat nyertesétől, tréfát, székyélföldi utazást Benedek Elektől, regény-folytatást Rákosi Viktortól, rejtvényeket, szerkesztői üzeneteket. A Jó Pajtás a Franklin-Társulat kiadásában minden héten jelen meg; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, egy-egy szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

HALÁLOZÁSOK.
Elhunytak a közlelbi napokban: Tápolylucskai és kükemezei idősb Bánó József 1848-as nemzetőrpáncsnok és alispán, a képviselőház volt alelnöke, a Nemzeti Casino igazgató választmányának tagja, az eperjesi kollegium és a sáros zemp'ényi ág. h. ev. egyházmege volt felügyelője stb. 87 éves korában Osztopatakon. — Cséh Mihály volt negyvennyolc éves honvéd, szőlőbirtokos élelnek nyolcvankettedik évében Velence községben. — Poxonác Gáspár 1848-as honvédtizedes nyolcvanhat éves korában Kecskeméten. — Idősb KÖRNYEZ EDE dr., királyi tanácsos, ügyvéd, a Magyar Jogász-Egyesület örökös tiszteletbeli tagja és volt alelnöke, az ügyveti és gyakorlati bírói, valamint a jog- és államtudományi államvizsgák volt vizsgáló-bizottsági tagja, Némethon tiszteletbeli ügyvédje, a Magyar Turista-Egyesület alelnöke nyolcvanegy éves korában Buda-

pesten. — Nagyfalusi Fekete Károly dr. ügyvéd, királyi alügyész, harminczegy éves korában Kolozsváron. — ASZTALOS ÁBA nyug. kuriai bíró, a Lipótrend lovagja hetvenegy éves korában ógyallai bírókban. — BOKOR FERENCZ nyug. realiskolai tanár és káptalani levéltáros nyolcvanhat éves korában Pécsen. — FISCHER SÁNDOR dr., a tété kerület volt szabadalvűpárti képviselője ötvenegy éves korában Győrött. — Királylehotai LEHOTYKI JÓZSEF kántortanító, a borsodmegei szendrői járási tanító kör elnöke, megbízottsági tag ötvenéves korában Rudnabányán. — KÓSA DÁVID, nyug. polgári iskolai tanító 87 éves korában Sepsiszentgyörgyön. — TASSZTENZSKY FERENCZ ág. ev. esperes lelkész, teológiai akadémiái tanár hetvenöt éves korában Pozsonyban. — FA ISTVÁN ref. lelkész ötvenhárom éves korában Pancsován. — SCHENBEL BÉLA vendégfogly negyvenöt éves korában Budapest. — BÉKEFFY JENŐ Mosonmege nyug. főgyőzeje hatvanöt éves korában Nesziderben. — KRAUSS ZSIGMOND Zsámbékon százhárom éves korában. — EMERICZY ANDOR festőművész harminczkét éves korában Budapest. — MANN GYÖRGY, a budapesti első számú honvédyalozgevez volt főhadnagya harminczhárom éves korában Budapest. — VÁJSZ SÁNDOR dr., budapesti ügyvéd, a kiváló kriminalista hatvankét éves korában Budapest. — KÖLYGESSY KÁROLY nyug. uradalmi számevő hetvennyolc éves korában Újdombováron. — NOVÁK SÁNDOR, a divényi uradalom nyug. pénztárosa és levéltárosa Budapest. — KARATNAI KÖRNYEZ BÉLA hatvankilenc éves korában Illyefalván. — HANVAY TIBOR, Hanvai I. Ede és neje szül. Ruffinyi Aranka tizenegy éves fia Dobsinán. — FÖRDÉSSY LAJOS végzett gimnáziumi tanuló huszonegy éves korában Budapest.

Barátosi Bibó Györgyné szül. Zseni Róza életének negyvenhatodik évében Kiskunhalason. Előkelő, nagy rokonság gyászolja, köztük legifj. Szász Károly kulturminiszteri tanácsos és Erdélyi Pál, a kolozsvári egyetemi könyvtár igazgatója. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a kiskunhalasi református temetőben levő családi sírboltba. — DR. VÉKÁS LAJOSNÉ szül. Gergelyffy Mariska huszonöt éves korában Désen. — ÖZV. GROSS JÓZSEFNÉ 83 éves korában Voloskán. — ÖZV. tornyosméthi TORNYOS PÁLNÉ szül. Szűts Julia hetvenkét éves korában Vácson. — ÖZV. CSUPPÁY MÁRTONNÉ szül. Kündermann Erzsébet tanító nő hatvankét éves korában Szentesen. — ÖZV. SZABOVETZY ANTALNÉ szül. Palider Mária hetvenegy éves korában Kispessten. — EDVI és tarnóci ILTYÉS BELÁNÉ szül. Lins-

évtárgyalansággal, általános gyengeséggel, lefogvasl stb. küzdenek, javítja a közérzetet, hizást és izomgyarapodást hoz létre. Emellett a Somatose izomfejlesztő hatása a testidomok gömbölyödéséhez és szépüléséhez egészséges módon hozzájárul.

Az ideális erősítő szer nők részére!

Aki ma valamelyic szerre szorul az étvágy, a táplálás, az erőállapot stb. javítása céljából, tanácslatul áll azon temérék készítménnyel szemben, melyeket e czétra ajánlanak. Igaz, a milyen sok erősítő szer van forgalomban, épp oly kevés dicsekedhetik a merváló orvosi körök részéről való elismeréssel és állandó sikerrel. Hogy tehát ne szenvedjünk egészségünkben és anyagilag kárt, csak egy ily orvosilag ajánlott készítményt szabadn használni. Ezek között a legnagyobb tekintélynek mindenek szerint az 1893 óta bevált, minden kultúrálamban bevezetett Somatose érdem a legnagyobb tekintélynek. Hogy mily különös figyelemben részesült a szakértői orvosi körökben, azt a több mint 260 tudományos dolgozat mutatja, mely róla eddig a szakajtóban megjelent. Hasonló figyelemben egy erősítő szer sem részesült. Ezért első sorban a Somatose érdemlel bizalmat mint általános erősítő szer idegyesésgnélnél, emésztési zavaroknál, erőtlenségnél stb. De a mi nők részére ideális tápszere teszi, az néhány jellegző előnye, melyek által az egyszerű erősítőszeret hatását jelentékenyen felülmúlja. A Somatose mindenekelőtt a gyermekágyasok gyors erősítése mellett a tápláló anyag ebbeli képességét rendkívül fokozza. Azután azok nőknél, kik

földi Pánn Terézia ötvenhárom éves korában Győrött. — LITSCHAUER TIZÁZ a besztercebányai állami felsőbb leányiskolával kapcsolatos internátus igazgatója ötvenéves korában Besztercebányán. — ÖZMITS GRIZÁNÉ szül. Dömötör Alexandrin harminczkét éves korában Nagyszombat.

EGYVELEG.

* A cipőszögelés eredete. A cipők varrása helyett azok szögelését épen száz évvel ezelőtt, tehát 1810-ben fedezte fel az amerikai Barnett. A szögeket vasból és rézből készítették szögefj nélkül. Csak 1839-ben kezdtek a faszegkek alkalmazását. Ez utóbbi valószínűleg a drezdai Krantz-nak érdeme. 1844-ben pedig Párisban Lefèvre és Bost már gépezetet is ajánlott ily szögek készítésére. (G. L.)
* Légshajó-állomás. Az olasz katonai hatóság a Bosco Mautico lövetéren, Verona mellett légshajó-állomást épít, mely nyárra már készen is lesz. (G. L.)

Sirköveket művészes és modern kivitelben tart raktáron az ujonnan alapított sirkő-üzlet Boros és Kohn, Budapest, VII., Dob-utca 1. Nagy választék, olcsó árak.
Diana sósorszesz mint házieszer kapható az egész országban. Kóstudomán, hogy beödrzőlésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűtő. Az összes fogászletekben fejdörzsölésre és borotválkozás után arcfeszekedésre az urak használják. A fűjaldalmak azonnal csillapítja. Massirozásra általában minden házbán csakis Diana sósorszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

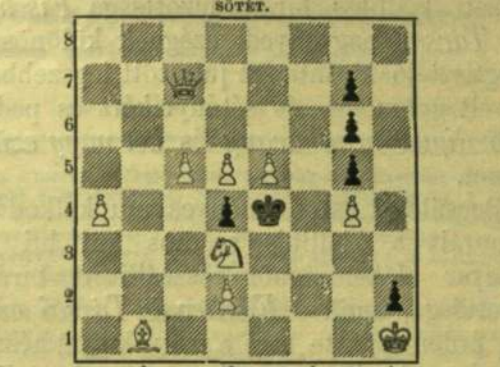
Szerkesztői üzenetek.

Nászajándék. Másképen vert az én szívem stb. Mondva csinált versek, sem a tartalmukon nem érzik az átölt dolgok frisségét, sem a formájukon a költői lélek.
Tavaszzsal. Ez a vers elkésett vagy ötven évvel; a hatvanas években alighanem tetszésre talált volna, ma avatagnak éreznék.
Bálban. Genovéva. Nyár. Utavaló. Most se mondhatunk se többet, se jobbat; itt-ott talán valami a sok szintelen szó közt, de sokkal bizonytalanabbul, semhogy komoly itéletet lehetne mondani róla.
Vasárnap déltűnök. A java annak, a mit mondan akart, kimaradt a versből, valahogy dereng mögötte, de oly messze, hogy ki sem lehet venni.

Györgyikéhez. Ugy látszik, valami eredeti akart mondani, de csak szándéknál maradt, fáradságosan készült üresség lett belőle.
A tavi róssa. Április. stb. Tétova, határozatlan színek, bizonytalan, ezébla nem találó kifejezés.

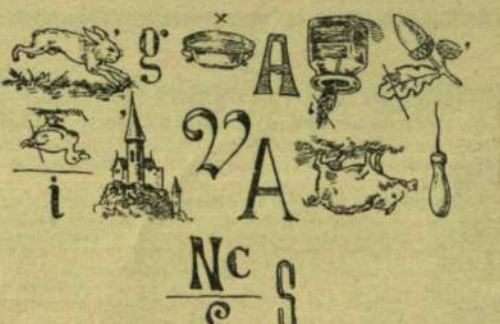
SAKKJÁTEK.

2692. számú feladvány Onitiu Valértől, Szeged.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A 16-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Legnagyobb szegénység az, mely nem bírja nélkülözni a fölösleget.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Vegyen SVAICZI SELYMET!
Kérjen minidákat tavaszi és nyári ujdonságainkról ruhára és bluzra: Diagonale, Crépon, Surah, Moire, Crépe de Chine, Poularade, Mousseline 120 cm. széles méte renként 120 koronától kezdve, feketében, fehérben, egyszínben és színesben, továbbá himzett bluzok és ruhák batizból, gyapjuból, vászonból és selyemből. Csakis garantált szolid selyemszöveteket árusítunk közvetlen magánosoknak bérmentve és elvámolva a lakásba. SCHWEIZER & Co., LUZERN U 23 (Svaicz.) Selyemkivitel. — Királyi udvari szállító.

A Bőr- és Lithion-tartalmú vasmentes gyógyforrás Salvator
kítűnő sikerrel használhatók vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényélnél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzőszervi szervek hurutjainál.
Húgyhajtó hatású!
Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!
Kapható árogyászkereskedésekben vagy a Svaicz-Lipóci Salvator-iroda-Viládtalán Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

BRANDT SÓRSORSZÉZ
használják az egész földkerekségen egyetlen megbízható és bevált magyar gyártmány.
Kapható mindenütt 60 f, 1K10 f és 2K20 f-ért

Mi a Kufeké
A legkíméletesebb s a bel- és külföld legelső tekintélyei, valamint sok ezer orvos által ajánlott táplálószer egészséges és bájos gyermekeknek és felnőtteknek. Nagy táplálékértéke van, előmozdítja a csont és az izom fejlődését, szabályozza az emésztést és használatra olesó.
ARCZÁPOLÁS.
A modern orvosi kozmetika a szépség megőrzésére és fokozására előírja:
1. Csak olyan szappannal szabad mosdani, mely az arczóbort nem szárítja, nem ráncosítja.
2. Csak olyan ártatlan kenőcsöt szabad az arcra kenni, mely nem tartalmaz vegyi szereket, hanem beívódik a bőrze s azt táplálván, gátat vet a fonnyadásnak s elsimítja a ráncokat.
3. Masszírozni kell az arcot.
A 18 év óta fennálló

Kozmetikai Gyógyintézetben melyet dr. Jutassy József bőrgyógyász, egészséggyógytanár vezet, arczapolásra olesón lehet előzetni s néhány hét alatt meglepő eredményt lehet elérni. A kik az intézetet nem látogathatják, megveszik
Bőrápoló Készlet
név alatt Jutassy dr. receptjei szerint összeállított bőrápoló szereinket (szappan, kenőcs, masszírozó készlet) és otthon önmaguk végzik a sikeres arczapolást. A Bőrápoló készlet ára — bő használati utasítással — 5 korona.
A Bőrápoló készlet azonban nemcsak a szép, tiszta, normális arcz és kéz bőrzére való, hanem a kényes, érdes, durva, érzékeny, feszülő, száraz, petyhüdt, ráncos, hámlós, libabőrös, sömörős bőz ápolására, finomítására is szolgál.
A Bőrápoló készlet kiegészítője a dr. Jutassy-féle Kozmetikus arczpor, mely ártalmatlanságára fölülmulhatatlan; a bőrt nem szárítja és mitesszert nem okoz. Arczporunk nemcsak szépséget és finomítja az arczóbort, hanem védelmezi a lesülés és kiszáradás ellen s ezáltal a parlagi arczoknak is városias kinezést kölcsönöz.
Kozmetikus arczpor kapható hófehér, rózsás (naturel) és sárgás (krém) színben. Nagy 5 K., kis 3 korona.
Bőrápoló készlet és Kozmetikus arczpor kapható minden nagyobb gyógyszerárban és drográriában. Direkt megrendelhető utánvétellel ezen címzen:
Kozmetikai Gyógyintézet
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 4. I. em.

FIGYELMEZTETJÜK!
an. é. közönséget, hogy a legújabb és legizesebbébb fü- és gyermekruhák kizárólag Fehér és Bosán ezígnél kaphatók. Mielőtt e téren bevásárolásait eszközölés, saját érdekekben kérjük meggyőződni az árak jó minőségéről és az árak olesóságáról.
Fehér és Bosán
angol uri szabók, elsőrangú férfi-, fü- és gyermekruhák áruháza Budapest, Múzeum-körút 7
Videki megrendeléseket pontosan teljesítünk.
A meg nem felelő árakat készséggel becserepljük.
Telefon - szám: 86-13.

FELÜLMULHATATLAN,
mert asszonyok, leányok tiszta, fiatal, üde arcot kapnak pár nap alatt, ha a mármarosí
LILIAM-ARCZKENŐCSÖT
használják. Nem szabadna oly háznak lennie, a hol este, reggel nem a csodás hatású mármarosí
LILIAM - SZAPPANNAL
mosakodnának. Kis tégely, 1 korona. Nagy tégely 2 korona. Szappan 80 fillér. Lilium-puder (3 színen) 1 korona 20 fillér. — Egyedül készítő.

Dr. REISMAN ÖDÖN
gyógyszertára, Mármarossziget, Erzsébet-főter 11.
Postai rendelések még sznap elintézetnek.

Feketére fest * Hófehérre tisztít
hétenként sok 100 ruhát. naponta álag 20.000 gallér, kézfél.
Ruhák vegyileg tisztítottatnak
HALTENBERGER ruhafestőgyárában
KASSA. — Alapítási év: 1810.

Mielőtt divatos nő
készítékát és tartó utibörőndit vásárolna, ugy kérom tekint-e meg a saját készítményű bőzöröd és bőzürismúráim, melyek nagy választékban kaphatók a legnagyobbított helyiségemben.
Csángónál, Múzeum-körút 5.
A cím fontos!!

Serravallo
KINA BORA VASSAL
Hygienikus kiállítás 1906. Legmagasabb kitűnt. Erősítőszer gyengélkedők, verszegények és lábhadások számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.
12806 Kínóú. 6000-nél több orvosi vélemény. I. Serravallo, a. é. kir. udvari szállító Trieste-Barcola. Vásárolható a gyógyszerárakban feltűntes üvegekben K 2.00, literes üvegben K 4.80.

Hirdetések felvétetnek Blockner I. hirdető-irodájában, IV. Semmelweis-u. 4.

SÉTA A NEMZETKÖZI KERTÉSZETI KIÁLLÍTÁSON.

Örvendetes eseményről számolunk be, amikor jelentjük, hogy a nemzetközi kertészeti kiállítás bíráló bizottsága Fischer és Társai nagyenyedi cégnek különösen megtisztelő kitüntetést juttatott legszöbben nevelt gyümölcs- és sétányfákért és pedig első díjat: négy arany és két nagy ezüst érmet.

Becsület és eredményes munkálkodást honorált a kiállítás számos külföldi és magyar előkelőségből összeállított bíráló bizottsága, amikor Fischer és Társai céget érdemesítette erre a nagy kitüntetésre. Fischer és Társai cég tíz évvel ezelőtt

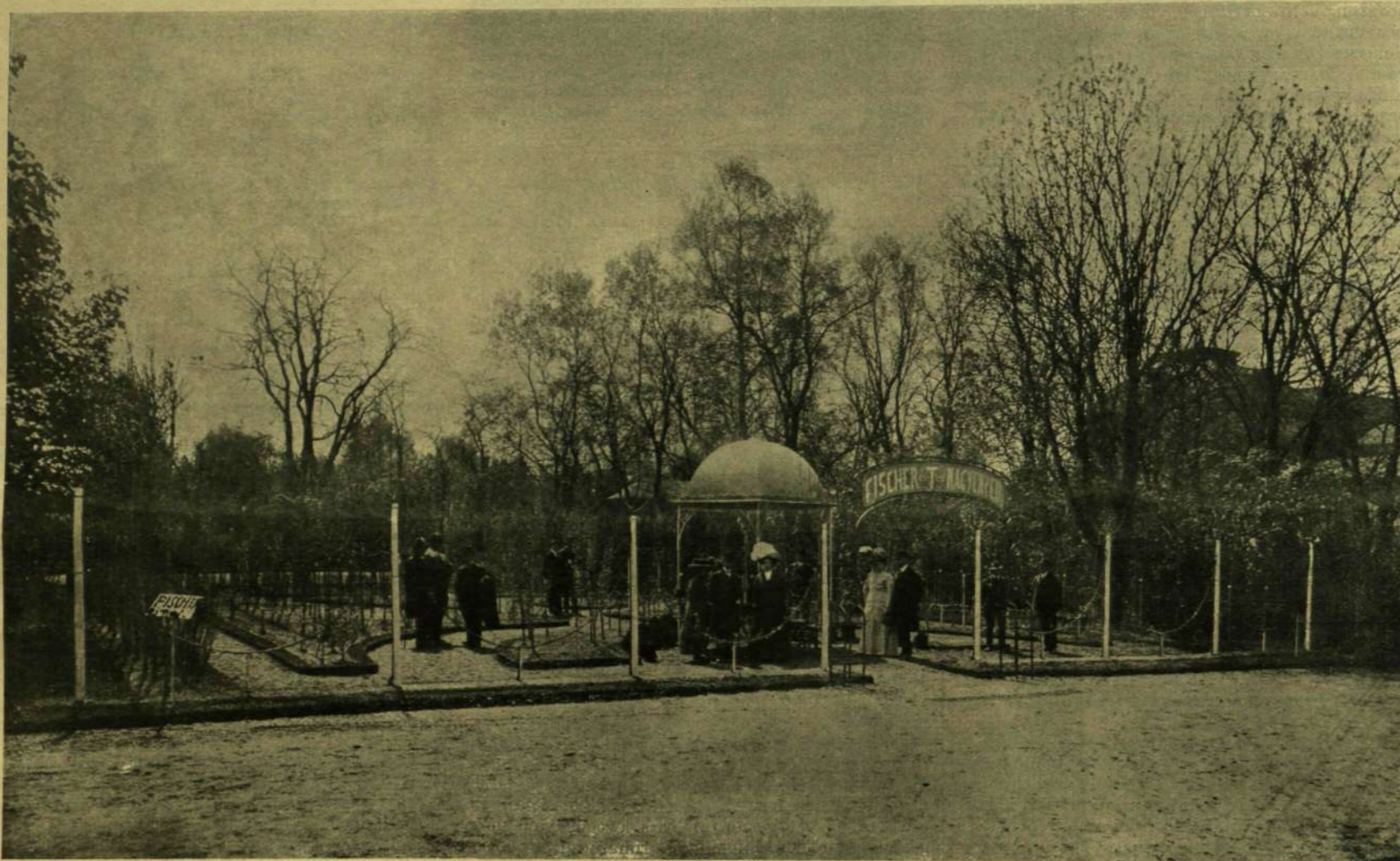
melt kedveltségnek örvendenek. Mint figyelemre méltó körülményt ki kell emelnünk, hogy a szőlőoltáshoz szükséges alanyvessző anyagot a cég egymaga állítja elő 20 katasztrális hold területű amerikai anyatelepen és minthogy ez a faiskolától kellő távolságra van, a phylloxera behurcolásnak veszélye a facsemetek vidékre való szállításánál teljesen ki van zárva.

Vármegyei hatóságok és községi előjáróságok előszeretettel fordulnak Fischer és Társai céghez, mely üttetteknek fákval való beültetésénél és gondozásánál felette megbízható. Sétányok és házi ker-

kozott és pedig oly módon, hogy a telepítvényeket három éven át szakszerűen megmunkálva, a negyedik évben termőképes állapotban adta tulajdonosának.

Az újtelepítés ezen módja különösen az uradalmak számára bir nagy fontossággal, mivel ezek rendszerint nem rendelkeznek iskolázott szakemberekkel és megbízható munkásokkal s így a legtöbb esetben a sikertelenül eszközölt szőlő újültetés ezen körülményre vezethető vissza.

Megemlítésre érdemes, hogy Fischer és Társai cég a legutolsó három éven belül 50 holdnál nagyobb területű szőlőt tele-

szerény viszonyok között kezdte meg működését Nagyenyeden. Feltétlenül tiszteltetreméltó elvek mellett folytatta működését, ezernyi leküzdhetetlennek látszó akadályt kellett elhárítania, hogy becsülettel állja meg helyét és odáig jusson, hogy aránylag rövid fennállás után 200 katasztrális hold feldolgozott teleppel bírjon.

Fischer és Társai cég nagy kapacitása mellett talán mi sem szól jobban, mint a legújabb, itt következő termelési statisztikája: 200,000 darab gyümölcsfa, 20,000 darab sétányfa, 60,000 darab díszcserje, 500,000 darab gyümölcsalany, 1,000,000 kerítésnövény, 100,000 darab boggyógyümölcs-cserje, 1,000,000 darab szőlőoltvány, 2,000,000 amerikai simavessző, 200,000 darab európai és amerikai gyökerecsző.

A cégnek Romániában is van fiókja és ott ugyancsak 200 katasztrális hold földön olyan elsőrangú szőlőoltványok nemesítésével, gyümölcsfák, sétányfák, díszfák és cserjék szakszerű nevelésével foglalkozik, melyek külföldön is megérde-

tek berendezését, díszgyümölcsösök és nagyobb területű ültetvények tervezését és beállítását pedig olyan szakavatottsággal végzi, hogy ebben a tekintetben is páratlanul áll. Számtalan elismerő levelet volt alkalmunk látni, melyek napnál fényesebben igazolják, hogy a Fischer és Társai cég nemcsak hazánkban, de külföldre szállított árukkal is nagy sikert aratott, nevezetesen az idej előnyös időjárás következtében igen erőteljes fejlődést mutató szőlőoltványokkal és összes faiskolai termékekkel.

Fényképszünk egy szerencsés felvétellel megörökítette a Fischer és Társai cég kiállítását így olvasóink meggyőződhetnek róla, hogy ezen nagy áldozatkészséggel rendezett kiállítás a nemzetközi kertészeti kiállítás legszöbben része volt és joggal tartatható igényt a legelső díjakra.

Fischer és Társai céghez régebben igen sokan azzal a kérelemmel fordultak, hogy nagyobb szőlőültetvények kereszttulvitelére vállalkozzon. Erre a nagy nehézségekkel egybekötött munkára a cég végre vállalt-

pitett újja, többek között a nagyenyedi Bethlen-Collégium miriszlói határban fekvő szőlőjét, továbbá gróf Zachy István székelyföldvári szőlőjét stb. stb.

Miután egy új telepítvény sikere és tartóssága első sorban a helyes alany megválasztásától függ, a cég mielőtt új szőlőt állít be, megállapítja minő alany felel meg a legjobban a talajnak. Nagyon sok, a gazdaközönséget érdeklő dolgot kellene elmondanunk, hogy Fischer és Társai cégnek szakszerű eljárását, lelkiismeretességét és feltétlenül ajánlásra méltó voltát apostrofáljuk. Csak arra szorítkozunk tehát, hogy mindenkinek nyugodt lelkiismerettel ajánlhatjuk mint olyan céget, mely megbízót teljes mértékben tudja kielégíteni.

Igaz gyönyörűséggel lapozgattuk a Fischer és Társai cég 1909/1910. évben kiadott színes és szövegképekkel díszített név- és árjegyzékét, melyet ingyen küldenek meg és konstatáltuk, hogy ez a kiváló gondtal és szakavatottsággal összeállított művecske érdeklődőknek határozottan hasznos utmutatója.

PARÁD

gyógyfürdő megnyílik : május 15-én

A POZSONYI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

NYILVÁNOS, HÁROM ÉVFOLYAMU

NŐI

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLÁJA POZSONYBAN

... MÁSODIK TANÉV ...

BEÍRÁSOK: 1910 JULIUS 1-5 ÉS SZEPT. 1-3.
TANÍTÁS KEZDETE: 1910 SZEPTEMBER 5.

Tájékoztató értesítőt kívánatra ingyen küld az Igazgatóság
Pozsony, Béli Mátýs-utca 13.

Tátra-Virág-völgy

a Tátra lábánál, szőlőtől és portól védett klimatikus gyógy- és nyaralóhely, virággyógyintézet és állandó fűvárosi fürdővel. Poprád város közvetlen közelében. Innen a Dobsonai Jégbarlang legközelebb uton érhető el. Omnibusz közlekedés minden vonathoz. Javalva: Basedow-, neurasthenia-, vérszegénység-, sápkór-, idegesség-, gyomor-, bélhajok stb. betegségeknek.

Állami hivatalnok az elő- és utóidényben szobák 50 százalékos engedményt élveznek. Étkezés: naponta a janzóban: reggel 2, délután 4 és este 2 fogás 4 kor. Kiv. prospektust küld: Tátra-Virág-völgy gondnok.

OLBRICH-féle utazásicikk

elsőrendűek! Bpest, Terezs-körút 6. Telefon 80-44. Árjegyz. ingy.

INGYEN

esetleg egy millió korona, ki nálunk részletfizetésre gramofont és hanglemezt vásárol, mert minden vevőnknek ingyen egy sorsjegyet adunk.

Magyar Camera-Ipar Bpest, VII., Garay-u. 9. — Árjegyz. ingy.

UJ SÍRKŐ

BOROS és KOHN raktár Bpest, VI., Váci-körút 7. (Károly-körút s.r.) Sirkők nagy választékban egyszerű és modern kivitelben a legolcsóbb áron kaphatók.

+Sóványosság.+

Szép, telt testidomokat, gyönyörű kabát nyaraló és túrára való, «BÜSTERIA» erőporunk által, arany éremmel kitüntetve: Párisban 1900, Hamburgban 1901, Berlinben 1903. Hízás 6-8 hét alatt egész 30 fontig. Szigorúan szolid, nem ártalmas. Számos köszönetnyilvánítás. Dobozos hármasúti utasítással 275 K. A pénz postautalványon beküldése, vagy utánvét mellett, beletérve portó is. Hygieneische Institut Dr. Franz Steiner & Co., Berlin 57., Königsgrabenstr. 66. Leraát Magyarország részére: Török J. gyógyszerháza Budapest, VI., Király-utca 12. szám.

BUTOR

izléses és szolid kivitelben teljes lakberendezések készpénz vagy részletre kapható

Sárkány J

buzoriparosanál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

• ZEA •

havikötő, a legkényelmesebb higiénikus kötő, orvosilag ajánlva, 12 drb 1 K. Vidékre szállítva 1 K 20 f., az összeg előtérbe beküldése mellett. Bélyegben is. Kapható DETSINYI FRIGYES drogeria Budapest, V. Marokói-u. 2

Üdülő nyári leányinternátus

Alsótátrafüreden 6-10 éves üdülők, sápkór-sok, vérszegények részére. HORN JÓZSEF polgári isk. igazgató Poprád

Aranyat adni nem, azonban aranyeret (Hemoroid) biztosan gyógyít.

Szekely István NAGYSZEBEN. Orvosság és utasítás 4 K.

Károlyi Mihály gróf tulajdona, Hevesmegyében, vastimsós fürdővel és hidegvízgyógyintézettel, égvényes kén-savanyúvíz, természetes arzén és vastartalmú vizek. Kiváló jó hatása ideg-, vér-, gyomor- és méhbetegségeknél, gyengeségnél ismeretes. Tiszta, enyhe hegyi levegő; sport; kirándulás. Modern kényelemmel berendezett szállodákban 173 szoba áll a vendégek befogadására. Kötőnő élelmezés mérsékelt árak mellett. Évad május 15-től szeptember végéig; a főévad június hó 21-től augusztus 20-ig tart.

Fürdőkabinok és folyosók gőzfűtéssel vannak ellátva. Prospektussal és bármilyen felvilágosítással készségesen szolgál a fürdőigazgatóság. Az elő- és utóévadban a lakások 50%-kal olcsóbbak az állandó vendégeknek.

A MODERN KOZMETIKA LEGÚJABB VIVMÁNYA!!

Anglia és Amerika előkelő hölgyvilágának legkedveltebb és legelterjedtebb szépségápoló Budapestben fóráktár létesült. A legújabb kozmetikusok legújabb kísérletezéseinek eredményei ezek a csodás és szenzációs hatású ártalmatlan vagy készítmények, melyek a legkétségbevitelt igényeket is kielégítik. Egy kísérlet bárkit meggyőzhet!

Ideal Skin Water A világ legjobb angol szepülővize. Ára 5 K. Ideal Emulsion Páratlan angol arcvédő a nap és szél káros hatása ellen. Ára 4 korona. Ideal Skin Cream A világ legjobb angol arckrémje. Ára 4 K.

Prospektus minden dobozban. — Csak akkor valódi, ha minden doboz vörös posztó-ján British Manufacture Original felírás áll. Kapható a legtöbb gyógyszerháza és drogériában. Fóráktár Magyarország részére:

Stern Zsigmond drogériája, Budapest, Váci-körút 42.

SZENT LÁSZLÓ (Püspök) Hévíz-gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, Kernáts János fürdőbérli kezelése alatt. Kényelmes közlekedés. Vasúton Nagyváradtól 1/4, kocsin 1/4 órai távolságra. Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap- és ünnepponokon 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasúti állomás a fürdőtelepen van. Az európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz javára van: az illúletek és ismók onnan bántalmaknál, idült és különösen savas illúletek, osontörések és különösen visszamaradt varrógodásoknál; körszénnyel és annak különböző alakjainál; ideggyógyulásoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (fájdalmas); különösen bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác. A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 20 f. és 6 kor. között változik. Gyógyterem (Cursalon) hírlapokkal, szögóra, könyvtár és tekeasztal. Teraszok szép kilátással. Étterem, cukrászda, nébihelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis. Ut tákfürdő és három kádfürdő kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Újonnan épült uszoda uszátanítással és homok kurával. Fürdők 40 állértől 1 kor. 20 fillérig. Elsőrendű, kiténő, állandó zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváradal. Villanyvilágítás. A legzöbben kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérli saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld a fürdőkezelőség.

LAURIN és KLEMENT R.-T.

AUTOMOBILOK MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Budapest, IV., Semmelweis-utca 9.

Motorkerékpárok, voiturették, luxuskocsik, omnibuszok, teherkocsik. — Elsőrendű gyártmányok.

Párisi világkiállítás 1900: Grand Prix.

Kwizda Restitution-Fluidja.

Mosóvíz lovak számára, egy üveg ára K 2-80. — Udvari és verseny-istállóban több mint 40 éve használatban; nagy faredalmak után újra erősít, az inak merevségét megemlíti és a lovat trainingben kiváló segítségül teszi. Kwizda Restitution-Fluidja szőjegy, cizme és csomagolás véde. Csak az itt látható védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerháza és drogériában. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12, Andrassy-ut 23.

MAGYARON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE. Alapítva 1847.

Rausweller János
Szegeden. Csak kizárólagosan szab. chronometer és másra, műtárhelyre a remontoir ingatlaknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások postán is elküldhetők.

RÓZSATEJ
kiváló teint-ápolószert
2 K
fárasztó üdéséget kölcsönöz a bőrnek.
balzsamszáppan hozzá 60 f.

OSAN kiváló fogápoló száj-
viz K 1.76, fogpor 88 f.

TANNINGENE legjobb
hajfestő szer 5 K
Hetekig megmarad és nem engedi festéket.
Sötétzőke, barnára és feketére.

ANTON J. CERNY, Wien, levélszám
XVIII. Carl Ludwigstr. 6. Lerakot I. Maximilianstr. 9.
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

MARGIT-CREME a füröngő hölgyek kedvence
szépség szere, az egész világon el van terjedve.
Páratlan hatása szőrzet és összehúzóhatása rejlik, a bőr
azonnal felvési és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt
észlelhető.
Mivel a **MARGIT-CREME** utánozzák és hamisít-
ják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak
ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.
A **MARGIT-CREME** ártalmatlan, zsírtalan, vegy-
iszta készítmény, amely a külföldön általános felülműtelt.
Ara 1 K, Margit-száppan 70 fill, Margit-póder 1'20.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.
Kapható minden gyógyszerár, illatszert- és drogna-üzletben.

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
természetes égyetny
SAVANYÚVIZ.

Rozsnyay Pepsin bora.

Kellemes ízű, kiváló jó hatáson szer
étvágytalanság, rendet-
len emésztés és gyomor-
gyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megóv a gyom-
orterheléstől. Egy üveg ára
3 kor. 20 fill.

Kapható:
minden gyógyszerárban
valamint
ROZSNYAY MÁTYÁS
gyógyszertárban
ARAD, Szabadság-tér.

Dr. Gaspary-féle gépek
és gyártási rendszere mindenütt kipróbált és
mint elsőrendűnek ismeretsek. — Homok, kö-
bányahulladékok, salak stb. ilyen anyagokból,
falaszórtólak, tetőcserepek, padlólapok, csator-
nacsővek, vályuk és egyéb termékek előállításá-
sához szükséges gépek és formák különböző
árban. — Kérjük gyárunk megtekintését.
228. számú általános jegyzék ingyen. —

Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT, Leipzig mellett. —

Valódi brünni szövetek
az 1910. évi tavaszi és nyári idényre. —

Egy szelvény 7 K
szelvény 10 K
szelvény 12 K
szelvény 15 K
szelvény 17 K
szelvény 18 K
szelvény 20 K

3-10 méter hosszú
elegendő teljes férfiruhához
(kabát, nadrág és mellény)

ára csak 20. — K-ért, éppoly lel-
őltőszöveteket, turistalodent, selyemkamagant gyári áron küld
a mindenütt ismert megíráható és szolid postógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn 126
Minták ingyen és bérmentve.
Nagy előnyre szolgál mindenkinek, ha szövetszi-
letet dírekte a gyártás helyén Siegel-Imhof cég-
nél rendel. Urasí forgalma miatt állandóan a legnagyobb
választék a legújabb szövetekből.

szabott, legolcsóbb árak!
Bármily megrendelés teljesítése szigorúan mintái és figyelmes.

HÖLGYEK JÖLTEVŐJE
legjobb szerkezetű
haskötő! —

Higiénikus és kozmetikai sikerei fe-
lülmúlhatatlanok. Tamaszt nyújt és
egyszerűsödik kellemes nyomással óz-
szeszorítja a hasfalakat, miáltal az erős
fűzőtől eredő és minden egyéb altesti
hajokat orvosolja. Áldásos a viselése
gyomor- és bélhajosoknál, hasműtétek
után, viselés állapotban és szülés
után, vándorlásban szenvedőknek;
kiválóképpen ajánlható nagy, vagy leg-
hasznosabb (kiknek csinos karcsúbb
alakot formál). — Mértékételtre
hölgykiszolgáló! — **UJDON-
SÁG!** Gummihasnyak varrás nél-
kül (egyenletes kellemes nyomás).
Göcsér, dagadi láb, izületi csúsz, meg-
vastagodott izületek és egyéb lábbajok
ellen. Képes kimerítő tárgyzárakat in-
gyen és bérmentve küld.

KELETI J. orvosi műszer és testgyógyászati gé-
pek gyára Budapest, IV., Korona-
herceg-utca 17. szám. Telefon 13-76. Alapítva 1873.

BLUZOK *princesse* **RUHÁK**
costum és pongyolák
FALUDI LÁSZLÓ Bpest, VI., Andrásy-út 48.
Dívatlap ingyen!!

KITÖR A DICSEŐ
szó minden háziaszony
aján, ha a szabadalm.

**Hamu-
rostáról**
beszél. Sohajdonság nem
ráit o'yan gyorsan kör-
kedvelték, mint ez az egy-
szerű és egyszerű házi
eszköz, amely rengeteg
időt, még több fáradságot
takart és sok vesztől
óvja meg Ön. Folyo-
sóra menés, fajtá-
tás, lóbalás a múlté.
Vele a vasalás élvezet. Már
az első kísérlet drágadja
és hálásan tovább ajánlja. Kérjen ingyen és bérmentve illusztrált
leírást. A Hamurosta ára K 2.80. Kapható minden szaka-
bárgó üzletben. Vezérképviselet **Árak és Feltér** Budapest,
VIII., József-kört 33. Postai szétküldés utánvétel, vagy az összeg
előzetes beküldése ellenében.

Lawn-Tennis
raketek
és labdák
elsőrangú
angol gyártmányok.

Angol sportcikkék
Football, Golf, Polo, Croquet.
Sport-czipők, sweateerek, sap-
kák, stb. Testező tornaszerek.
Arjegyzéket bérmentve küld:
WESZELY ISTVÁN
angol sport-, gummi- és acéláru-üzlet
Budapest, IV., Váci-utca 9.

JÓL JAR
HA VALÓDI
PALMA-KAUCSUK-
SAROK VAN CIPŐJÉN,
ROSSZUL JAR
HA NEM
ÜGYEL A
VÉDJEGYRE

ELŐPATAK
gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese,
hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj-
és lépajánál, köszvény és oszonnál, altesti
panaszoknál, valamint bármely az idegesség
alapján fejlődő betegségekkel. A nagybíró előpa-
táki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve
a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg
és hidegfürdők, vírgyógyintézetű kezelek, masszázs, svédorna,
diétus étrend) **rendkívül kedvező eredményt** mut-
tat fel. Fürdő-ideje: május 15-től szeptember 15-ig.
Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó
olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, étkezés és választékos.
Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól
szept. 15-ig) a gyógy- és szendlicsok fele fizetendő, lakások
50%-al és étkezés is sokkal olcsóbb. **Az előpataki ásvány-
víz,** mely a szénsavdús, égvényes vassal és kalciummal egy millió
palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de
kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.
Prospektusát kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

HOLZER
Budapest cs. és kir. udv. és kamarai Budapest
Kossuth L.-u. 9. szállítás divatháza. Kossuth L.-u. 9

a **SOUTERRAIN**-ban:

Kosztüm jóminőségű angol kelméből, divatos szabásu, a kabát sálgal- lérja moirée selyemből	33. — K
Kosztüm elsőrendű minőségű angol kelméből, alj mideres, kabátja modern szabásu	40. —
Kosztüm Ia lüsterből	50. —
Vászonkosztüm divatos szabásu, elsőrendű vászonból	28. —
Kimondó angol kelméből	18. —
Porköpeny jó minőségű lüsterből	25. —
Vászonruha légihímzéssel, divatos fazon	20. —
Kerti ruha minden színben	15. —
Pongyola jól mosható delénből	11. —
Aj lüsterből, divatosan berakott	20. —
Aj vászonból	9. —
Alsó mosható vászonból	5. —
Alsó lüsterből	7.50 —
Bluz batistból	6. —
Bluz madeirából	7.50 —
Bluz zeárból	4. —
Bluz svájcezi madeirából	12. —

Az előző idényről:
kosztümök, aljak, pongyolák, bluzok és zsuponok
mélyen leszállított áron.

NICORA LAJOS fűtő, tűz- és füst-
elhárító gépész.
Budapest, IV.,
Váci-utca 80.

Ajánlja nagy raktárát márványkandallókban. Specla-
lata: Kandallókban beételek és fűtőszerekkel, szoba és
szalonok részére, egy órai fűtés után 15-18 fok melegeg biz-
tos. — Egri kandallók fűtőszerekkel való
berendezésre elvállaltak. Legjobb szerkezetű légfűtő-
sek egyes lakásokra és egész épületek bemelegítésére. —
Könyvberendezések minden szükséglettel. Fűstel-
hárítás jótállás mellett. Tesék költségvetést küld.

LOHR MÁRIA Csejke-, vegyszeti tisztító és festészet
intézet. Gyir: VIII., Baross-utca 85.
Fióklatok: IV., Raktár-út 6, VI., Andrásy-út 16,
VIII., József-kört 2, IX., Calvin-tér 9, V. Harmin-
cad-utca 3, VI., Teréz-kört 30.

DÁVID KÁROLY ÉS FIA
doboz-, papíraru- és szab. fémkapocs-gyára
Budapest, I., Mészáros-utca 58. sz.
Telefonszám 41-48. Sürgönyezim: Cartonage.
Gőszere berendezve.
A magyar kir. dohányjövédék szállítója.
:: Napi gyártás 150,000 doboz ::

Hol kell **Erényi Ichtioi-Salicilt** használni?

1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebeseések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalma napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmaikat okoznak.
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebeseés égetési fájdalmaikat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalma jelentkeznek.
10. Ahol az ótvár nem volt eddig kezelhető teljesen.

Az eredeti «ERÉNYI-ICHTIOL-SALICIL» 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

ERÉNYI BÉLA Diana-gyógyszertára **BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 5. SZ.**

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.) Több mint egy millió köszönőlevél érkezett be a világ minden részéből.

Ae izzadságból származó feldörzsöléseket, tűzességi fájdalmaikat, kipállást, viszketést, sömört stb. a legbiztosabban megszün-
tet a Csitáry féle «SALINIL», mely az egészségre teljesen ártalmatlan, nem száritja, repeszt fel a bőrt, hanem elmulasztja a

láb-, kéz- és hónalj-izzadást **CSITÁRY** gyógyszerára Berhida,
(Veszprém-megye).

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem **Beretvás pastillát**
használjon azonnal
mely 10 perc alatt a legmákosabb migránt és fejfájást elmulasztja. — **Ára 1 korona 20 fillér.** — Kapható minden gyógyszerárban.
Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész Kispesztén. * * * * * Orvosok által ajánlva. — Három doboznál ingyen postai szállítás.

EKSZEREK

EZÜSTNEMŰEK
EGYHÁZI SZERKEK, ÓRÁK, ANGOL-, FRANCIA ÉS KINAZÓSTÓZÓ SZERKEK, TÁRSASÁGI ÁRON, A LEGJÓBBAJ ANGOLRENDSZER SZERINT

RÉSZLETFIZETÉSRE
BESZEREZÉSEK

SÁRGAJÁNOS
ÉKSZERÁRÓSTÓL KOLOZSVÁR
Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve

ALAPITVA 1865.

HECKENAST
GUSZTÁV
ZONGORATERMEI

Bpest, csakis Gizella-tér 2.

IBACH-ZONGORÁK
egyedüli képviselete

Telefon 169.

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak:
Backhaus, Dohnányi, Pugno, Alice Ripper, Sauer, Stefanay stb.

Thierry A. **BALZSAMA** Törvényesen győztesen

Csakis az apáca védjegyű az igazi. A légzőszervek minden megbetegedése, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörgőhurut, tüdőgyulladás, gyomor- és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Külsőleg, szájbetegségek, fogfájás, segett sebek, kilitás, nyílás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kiciny vagy 6 duplafeleg, vagy egy nagy családi üti íveg 5 K.

THIERRY A. gyógyszerész egyedüli valódi **CENTIFOLIA-KENŐCSE** meglepő, csillhatatlan és utóérhetetlen gyógyítóhatású még a régi, sőt rákos sebeken, sérüléseken, dagasztásokon, gyulladásokon, kitérésen: eltávolít minden idegen anyagot, gyógyedést, sokszor fölélegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 tégely 3/60 K

Csuka: Schuttsengel - Apotheke des A. Thierry in Prograda bei Rohitsch. Forrák. Török J. Budapest.

SZOBRÁNCZ
GYÓGYFÜRDŐ Ungmeryében.

Glauberzós, hideg, kénos, sós viz. Gyomor- és májbetegség magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30 % árcsökkentéssel a lázásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyviz. mint ivógyógyvíz biztos segélyt nyújt gyomor- és májbetegségek, alhasi pangásoknál, makacs székrekedések, enyhén, oldólag hat, májbetegségeknél, epehólyag- és epevezeték- és epekövek oldólag hat. Vértódlásoknál, szédülések, hűdések, gutta serena rohamoknál vérvonólag, felszívólag hat, csúszós és körszerű szívélhajtás ellen, cukorbetegségek, veszebetegségek, epekövek, mint a fehérvérreltel gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izsadmányokat, dagasztásokat, ízületi és csontbetegségeket, esztétikát kedvezően osztja. Görvélykóros dagasztások, fekélyek ellen, még és még közötti izsadmányok, hashártya izsadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb makacs idült bőrbetegségeket ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jöveknék Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jöveknék Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 óra 1/2 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ár: egy nagy láda 40 üveggel 20 kor., kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz a vasuton szállítást kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: «Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő címzandók. Posta- és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: Dr. Russay Gábor Lajos. A fürdő igazgatósága.

MŰASZTALOSOK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, IV., VIGADÓ-TÉR 1. SZÁM (DUNAPARTI CONSÓ)

LAKÁSBERENDEZÉSI VÁLLALATÁNK

MINTATERMEIT

A BUTORT VÁSÁRLÓ KÖZÖNSÉG SZÍVES FIGYELMÉRE AJÁNLJA. ÁLLANDÓAN 30-NÁL TÖBB ÉS MINDEN IGÉNYNEK MEGFELELŐ BERENDEZÉST ÁLL RENDELKEZÉSRE.

KIVITELRE

SAJÁT V. ADOTT TERVEK SZERINT. A BERENDEZÉSEKHEZ TARTOZÓ ÖSSZES MUNKÁLATOKAT ELVÁLLALJA S A LEGELŐNYÖSEBB ÁR MELLETT TELJESITI.

TELEFON: 118-80

SORG NAGYSZÁLLODA

HÉVIZ, Keszthely mellett, Zala-m.

75 száraz, nagyobb és kisebb, minden kényelemmel berendezett szobával, 5 perc alatt a világíró kénés 37 39 °C iszapfűrdő, mely csusz, kőszvény és anyagcsere bántalmaknál javallatik, gyakorlat is elérhető, a hova kocsiközlekedés egész napon át tartatik. Kitérő jó konyha, valódi hamisítatlan balatonmelléki borok, olcsó, előzékeny kiszolgálás. Lakások pendóval és anélkül is kaphatók. Bővebb felvilágosítással és tájékoztató prospektussal szívesen szolgál a tulajdonos **Sorg Antal**, Budapest. Kőbánya. ::::

250 cm. kertiernyő,

95 cm. vasasztallal ára 66K.

Egyéb kerti butorokról, valamint vas- és réz-butorokról árlapokat díjtalanul küldünk.

PÁPAI és NÁTHÁN
Budapest, VI., Andrassy-ut 2. szám.

Rohitsy

Tempel
Styria
Donati

Forrás. Szénasavdús, diétetikus, üdítő asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Legteljesebb gyógyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle veszebetegségeknél, májbetegségeknél, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmainál.

a maga nemében a legzárda-gabb tartalmu gyógyforrás leg-eredélyesebb hatással. Főképpen indikálva: idült béihurutnál, obstipitiónál, epekövel, elhízás hajlamnál, csúszás és cukorbetegségeknél.

Legdusabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

BIKSZÁDFÜRDŐ
(SZATMÁR-MEGYE)

megnyitás május hó 15-én.

Meleg ásványvízfűrdők, szénasavas fürdők, hideg gyógyvizintézet, inhalató, 160 kényelmesen berendezett szoba, vízvezeték, acétilen világítás. Vasuti állomás, posta és távirat helyben. Prospektust és mindennemű felvilágosítást kívánatra készséggel küld a fürdőigazgatóság.

BŐRSZÉKIPAR

Kendi Antal Budapest, IV., Károly-u. 2.

ANGOL BORBUTOR készítése, festése és renoválása saját műhelyemben. **Ebédlőszékek, íróda-fotelok** Ulőbutor állványok kárpitozása. Székákalakítások!

Szt. Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely. Természetes forró-meleg kénos-források iszapfűrdők, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézet, gőzfűrdők, kő- és kádfűrdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos panzió. Csusz, kőszvény, ideg-bőrbetegségek. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a **Szt. Lukácsfürdő Igazgatósága, Buda.**

Hölgyek figyelmébe

Mielőtt divatos női kiegészítőket vásárolna, kérem tekintse meg

PAPEK JÓZSEF

bőrrendés és finom bőr-áru készítő kirakatait

Budapest, VIII., Rákóczi-út 15.

MARGIT GYÓGYFORRÁS
Bereg megye.

gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérsek esete forog fenn. . . .

Megrendelhető: **EDES-KUTY L.**-nél Budapesten és a forrás kezelőszékénél Munkácsán.

Lehetőleg összpontosítsa

szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ez úton védi érdekeit legjobban.

Előnyei:

1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia.
2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

Aufrecht és Goldschmied utóda **Elek és Társa** részvénytársaságnál

Budapest, IV., Károly-körút 10.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőröndárak.
4. Férfi fehérművek.
5. Látesővek.
6. Fényképkészülékek és felszerelések.
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstárak.
9. Mindennemű csillár- és petroleum-lámpa.
10. Rézbutorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemű hangszer.

Tuloldali 12 osztályunk összes czikkjei első-rangu minőségűek és minden osztály czikkjeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldjük.

ELVÜNK: Vevőnkünk megtartása pontos kiszolgálás és méltányos árak révén.

Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.

BARABÁS ÁBEL.

A JÖVŐ ÉVTIZED REGÉNYE

Ára 4 korona.

Fantasztikus regény, mely a mai politikai viszonyok pontos ismerete alapján alkot képet a jövő fejleményeiről, a bekövetkező balkáni háborúról, a mely Magyarország diadalával végződik. Szórakoztató volta mellett nagy tanulságot rejt magában.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG LEGJÓBBAJ KIADVÁNYAI:

A fordítás művészete.

Irta RADÓ ANTAL.

Ára fűzve 2 K 40 f., vászonkötésben 3 K 50 f.

Művészeti dolgozatok.

Irta KELETI GUSZTÁV.

Ára fűzve 8 K., vászonkötésben 9 K 60 f.

Jones Tamás, a talált gyerek.

Regény három kötetben.

Irta FIELDING HENRIK.

Angolból fordította SZÜRY DÉNES.

Ára a három kötetnek fűzve 17 K., vászonkötésben 21 K 60 f.

Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára.

Szerkeszti: LÓCZY LAJOS.

HEDIN SVEN

TRANSZHIMALÁJA

Felfedezések és kalandok Tibetben.

A kézirat nyomán svéd eredetiből átoldozta KONDOR ALFRÉD.

2 térképpel, 22 szövegképpel, 4 színes műmelléklettel, 1 színes panorámával és 44 képmelléklettel.

Ára 15 korona.

Hedin Sven napjaink legeredményesebb és legnagyobb hírnevű utazója s az ő utazásai közül is legérdekesebb az, melyet ebben a könyvében ír le. Feltárta vele Tibetet, a föld legelzárta területét, az eddig ismeretlen helyek egész seregét felelte fel, igazlans és veszedelmes kalandok során ment keresztül. Mindezt egy regény élénkséggel mondja el a könyvben, mely az eredeti kéziratból készült, kiváon gondos átoldozásban kerül a magyar olvasó kezébe.

A RÉGI MAGYARORSZÁG

1711-1825.

Irta GRÜNWARD BÉLA.

Ára 10 K. Harmadik kiadás. Ára 10 K.

A XVIII. századi Magyarország közéletének, a rendi államnak és társadalomnak nagyszabású kritikai képe. Több mint húsz éve jelent meg először, de ma aktuálisabb, mint valaha volt: gondolatmenete, kritikája, feljegyzés folytonos hatással van a mai közéleti vitákra; publicisztikánk egy egész iskolája belőle indul ki. Élénk, szemléletes előadásával, éles dialektikájával a legérdekesebb olvasmányok egyike

Kiadja a Franklin-Társulat.

Kaphatók a kiadónál:

Irodalmi becsü ujdonság!

LENKEI HENRIK

AZ ÉN HŐSEIM.

Eredeti felfogású, mely és szárnyaló költemények gyűjteménye. Az emberi művelődés nagy szellemi-lelkét elevenítik meg, hatalmas filozófiai gondolatokkal, színes, költői köntösben. A maga nemében páratlan költő koncepció; lelki gyarapodással olvassa minden művelt ember.

KIADJA A FRANKLIN-TÁRSULAT.

Ára 4 korona.

MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR

Szerkeszti K. LIPPICH ELEK.

Legújabb kötetei:

Szinyei Merse Pál.

IRTA MALONYAY DEZSŐ.

Nagy magyar mesterünk életének és művészetének kimerítő jellemzése, műveinek reprodukcióival. Maga Szinyei írta meg benne önéletrajzát, művészi hitvallását pedig facsimilében közli a kötet.

Ára diszkötésben 8 korona.

Dürer.

IRTA FELVINCZI TAKÁCS ZOLTÁN.

A német művészet legnagyobb mesterének munkásságát nagy tárgyismerettel, élénk előadásban, művei teljes sorozatának bemutatásával ismerteti. Dürer művészetét oly biztos, szemléletes körvonalakkal jeleníti meg e könyvben, mint valami tükörben.

Ára diszkötésben 8 korona.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Háló-, étkező- és buffet-kocsik közlekedése a magyar királyi államvasutak vonalain 1910 május hó 1-től kezdve.

I. Hálókocsik

Table with columns: Tétel, Vonal, Indul (honnan, órák), Érkezik (hová, órák), A hálókocsi pótjegyek árai (vonalrész, I. oszt., II. oszt.).

II. Étkező-kocsik

Table with columns: Tétel, Vonal, Indul (honnan, órák), Érkezik (hová, órák), Tétel, Vonal, Indul (honnan, órák), Érkezik (hová, órák).

III. Buffet-kocsik

Table with columns: Tétel, Vonal, Indul (honnan, órák), Érkezik (hová, órák), Tétel, Vonal, Indul (honnan, órák), Érkezik (hová, órák).

A hálókocsik csak I. vagy II. oszt. menetjeggyel bíró utasok által megfelelő pótjegy váltása mellett használhatók.

- 1) Brassón túra csak I. oszt. menetjeggyel vehető igénybe.
2) Július hó 1-től kezdve augusztus hó 31-ig Oraviczaig és onnan közlekedik (I. 8-ik tétel).
3) Csak július hó 1-től kezdve bejárólag augusztus hó 31-ig.
4) Csak bejárólag június hó 30-ig és szeptember hó 15-éig.
5) Július hó 1-től bejárólag szeptember hó 14-ig.

CALDERONI MU- és TANSZERVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Váci-utca 50. sz.

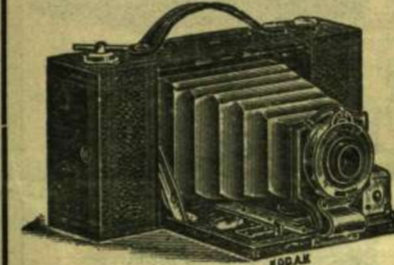

Brownie-Kodakok.

Négyzetes alakú kamarák, borszerű anyaggal bevonva, nikkelezett fémrészekkel. Objektívük 3 fényzorítóval bír, pillanatárúk időfelvételekre is alkalmasak.

- A 2. sz. Brownie-Kodak (képnagyság 6x9 mm) K 13.-
A 2A. sz. Brownie-Kodak (képnagyság 6 1/2 x 11 mm) K 17.50
A 3. sz. Brownie-Kodak (képnagyság 8x10 1/2 mm) K 30.-

Folding-Brownie-Kodakok.

Összeszukható oleós készülékek, melyek a Brownie és Folding-Pocket-Kodak-készülékek előnyeit egyesítik.

- A 2. sz. Folding-Brownie készülék (képnagyság 6x9 mm) K 26.-
A 2A. sz. Folding-Brownie készülék (képnagyság 6 1/2 x 11 mm) K 42.-
A 3. sz. Folding-Brownie készülék (képnagyság 8x10 1/2 mm) K 48.-

Bulls-Eye-Kodakok.

Négyzetes alakú fából készült kamarák, bőrrel bevonva. Achromatikus objektívvel és emeltyűs pillanatárúval vannak felszerelve.

- A 2. sz. Bulls-Eye-Kodak (képnagyság 9x9 mm) K 41.-
A 3. sz. Bulls-Eye-Kodak (képnagyság 8x10 1/2 mm) K 50.-

Kodak-készletek.

Ezek a készletek elegáns fadobozokban vannak elhelyezve és ajándéknak igen alkalmasak.

- A 2. sz. Brownie készlet K 26.-
A 2A. sz. Brownie készlet K 56.-
A 3. sz. Folding Brownie készlet K 40.-

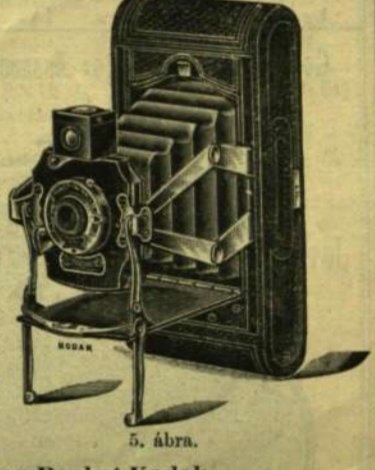
Folding-Pocket-Kodakok.

Alakra hasonlítanak a többi Folding-Pocket-Kodak készülékekhez, csak jobb optikával és jobb minőségű pillanatárúval vannak ellátva.

- Az 1A. sz. Special Folding-Pocket-Kodak (képnagyság 6 1/2 x 11 mm) K 82.-
A 2. sz. Folding-Pocket-Kodak (képnagyság 9x9 mm) K 78.-
A 3. sz. Folding-Pocket-Kodak (képnagyság 8x10 1/2 mm) K 100.-

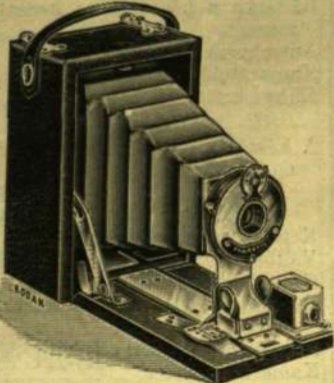
Folding-Pocket-Kodakok.

Összeszukható kamarák finom bőrrel bevonva és csinosan kiállítva. Achromatikus objektívük Iris-diagrammával van ellátva.

- Az 1. sz. Folding-Pocket-Kodak (képnagyság 6x9 mm) K 52.-
Az 1A. sz. Folding-Pocket-Kodak (képnagyság 6 1/2 x 11 mm) K 62.-

Premotte-készülékek.

Fából készült összeszukható kamarák finom bőrrel bevonva. Fényerős objektívük Iris-diagrammával van ellátva.

- Az 1. sz. Premotte (képnagyság 6x9 mm) K 26.50
Az 1A. sz. Premotte (képnagyság 6 1/2 x 11 mm) K 34.-

Az 1A. sz. Speed-Kodak

- Az 1A. sz. Speed-Kodak (képnagyság 6 1/2 x 11 mm) K 115.-
A 2. sz. Speed-Kodak (képnagyság 10x12 1/2 mm) K 140.-

CALDERONI MŰ- ÉS TANSZERVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Váci-utca 50. sz.

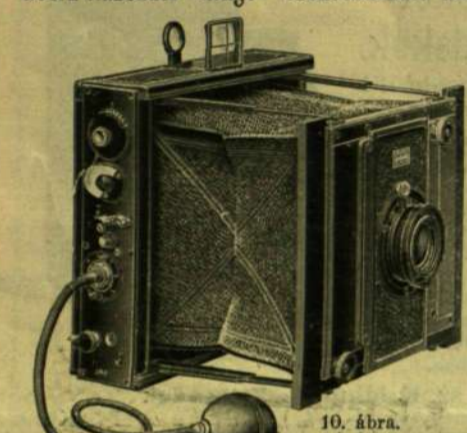

Az 1. és 1A. sz. Premo-Junior kamarák.

Csak Premo-filmek számára. Kicsi és könnyű kamarák, oly műkedvelők számára, kik szívesebben dolgoznak Premo-filmekkel, mint tekeresfilmekkel.

- 1. sz. Premo-Junior kamara. A készülék méretei 8x14x12 mm, súlya 325 grm., képnagysága 6x9 mm.
1A. sz. Premo-Junior-kamara. A készülék méretei 9x14x14 mm, súlya 380 grm., képnagysága 6 1/2 x 11 mm.

Goerz-Anschütz «Ango» összecusukható kamara.

Ezen általánosan ismert kamara igen célszerű módosításokon ment át, miáltal az előrangú készülékek sorában foglal helyet. Pillanatára a felhúzás alkalmával nem nyílik, ami különösen filmek használatánál igen előnyös.

- Képnagyság 9x12 cm. A készülék ára 3 kettős lemeztartóval és Goerz-Dagor-objektívvel F: 6,8, III 0 K 311.-
Celor F: 4,8, Ib/0 K 317.-
Syntor F: 6,8, Id/0 K 263.-

- Képnagyság 13x18 cm. A készülék ára 3 lemeztartóval és Goerz-Dagor-objektívvel F: 6,8, III 2 K 411.50
Celor F: 4,8, Ib/2 K 414.50
Syntor F: 6,8, Id/2 K 333.50

- A készülék ára 3 egyes lemeztartóval és Goerz-Dagor objektívvel F: 6,8, 120 mm K 272.-
Syntor F: 6,8, 120 mm K 277.-
Celor F: 4,8, 120 mm K 228.-

Goerz-Tenax összecusukható mellényzsebkamara.

Képnagyság 4 1/2 x 6 mm. Fémből készült kamara 2x7x9 mm méretben. Rövid gyújtóval objektíve különös éles képet ad, melyek nagytársa nagyon is érdemesek. Pillanatára 1/100 mp. szabályozható és időfelvételekre alkalmas.

- A készülék ára 6 kassetta külön-külön börtokban vannak. A készülék ára 6 egyes lemeztartóval és Goerz-Dagor objektívvel F: 6,8, 75 mm K 240.-
Goerz-Syntor objektívvel F: 6,8, 75 mm K 180.-
Egyes lemeztartó újzestből K 3,75
Hát egyes lemeztartó börtokban K 25,25
Sárgaszínű foglalatban K 7,20

Tenax nagytűkészkészülék, mely 13x18 mm kamarából, 1 lemeztartóból, kondenzorból és lámpából áll K 110.-

«Ica» Minimum-Palmos.

Képnagyság 6x9 vagy 6 1/2 x 9 mm. Összecusukható készülék könnyű-fémből, beállítási szerkezettel az objektiven, redőnyzárral idő- és pillanatfelvételekre, amelynek hasadéka a felhúzás alkalmával zárva marad.

- A készülék ára: Zeiss Tessar F: 6,3, 112 mm gyújtávú objektív, 3 lemeztartó- és táskával K 321.60
Zeiss Tessar F: 4,5, 112 mm gyújtávú objektív, 3 lemeztartó- és táskával K 333.60
Zeiss Tessar F: 6,3, 112 mm gyújtávú objektív, 1 csomagfilmkassetta- és táskával K 306.-
Zeiss Tessar F: 4,5, 112 mm gyújtávú objektív, 1 csomagfilmkassetta- és táskával K 318.-

«Ica» Minimum-Palmos.

Képnagyság 9x12 mm. Kézi készülék könnyű-fémből, összecusukható előrészszel, beállítási szerkezettel az objektiven, redőnyzár idő- és pillanatfelvételekre.

- A készülék ára: Zeiss-Tessar F: 6,3, 150 mm gyújtávú objektív, 3 kettős lemeztartó- és táskával K 340.80
Zeiss-Tessar F: 4,5, 150 mm gyújtávú objektív, 3 kettős lemeztartó- és táskával K 379.30
Zeiss-Tessar F: 6,3, 150 mm gyújtávú objektív, 1 csomagfilmkassetta- és táskával K 318.-
Zeiss-Tessar F: 4,5, 150 mm gyújtávú objektív 1 csomagfilmkassetta- és táskával K 356.50

«Páris» műkedvelő készülék.

Amerikai diófaból és kettős kihúzással. Az objektív fel- és letolható, a beállítás fogasrud-szerkezettel történik. Nagyság 9x12 13x18 18x24 24x30 mm

«Ica» Minimum-Stereo-Palmos.

Képnagyság 9x18 mm.

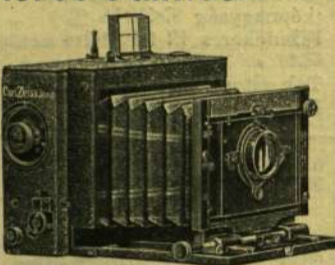
Stereo- és panoráma felvételekhez. A készülék ára: Két Zeiss Tessar F: 6,3, 136 mm gyújtávú objektív, 3 lemeztartó és táskával stereo-felvételekre K 538.80

- Zeiss Tessar F: 6,3, 180 mm gyújtávú objektívvel, 9x18 mm panoráma-felvételekhez, 3 lemeztartóval és táskával K 356.50
Zeiss Tessar F: 6,3, 180 mm gyújtávú objektív, deszkával, panoráma-felvételekre, külön K 200.50
Kettős lemeztartó 9x18 mm drbjá K 19.20
Tekerőfilmkassetta 9x18 mm K 66.-
Sikfilmkartó, a lemeztartóba, drbjá K 145

«Ica» Stereo-Palmos.

Képnagyság 9x12 mm.

Kézi kamara könnyű fémből, alapdeszkával és redőnyzárral stereoskop- és panorámafelvételekre.

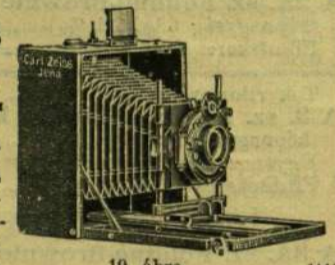
A készülék ára: Két Zeiss Tessar F: 6,3, 150 mm gyújtávú objektív, 3 lemeztartó- és táskával K 458.40

- Zeiss Tessar F: 6,3, 150 mm gyújtávú objektív, deszkával 9x12 mm panoráma-felvételekhez, külön K 132.-
Kettős lemeztartó 9x12 mm K 15.60
darabja K 15.60
Csomagfilmkassetta 9x12 mm K 24.-
darabja K 24.-
Sikfilmkartó, a lemeztartóba, darabja K 102.-
Távesőtoldat 60 mm negatívlelencsével K 102.-

«Ica» Egyetemes Palmos-készülék.

Képnagyság 9x12 mm.

Négyzet alakú kamara könnyű fémből, börtóhuzattal 35% kihúzással, rövid és nagy gyújtávú objektívek használatára.

A készülék ára: Zeiss-kettős Protar F: 6,3, 143 mm gyújtávú objektív, Compound zárral, 3 kettős lemeztartóval és táskával K 433.20

- Zeiss Tessar F: 6,3, 150 mm gyújtávú objektív Compound zárral 3 kettős lemeztartóval és táskával K 391.20
Protar objektív F: 1,8, 86 mm gyújtávúval, nagyszögű felvételekhez és adapter, külön K 97.20
Redőnyzár, a kamarához illeszthető K 72.-
Távesőtoldat 60 mm negatívlelencsével K 102.-
Lemeztartók, csomagfilmkassetta mint a 9x12 mm Minimum-Palmosnál.

«ALPHA» kézi kamara, Watson-fele minta.

9x12 mm lemeznagyság. Ez a készülék szerkezetére nézve ugyanolyan, mint a világhírű Watson-cég kézi kamara. A kamara finom mahagonifából van készíttve és kereséssel ellátva. A készülék újabb Rodenstock-féle Rapid-Aplanattal van ellátva, mely Junior-zárral és Iris-diafraggmával bír. A pillanatár időfelvételekre is alkalmas.

CALDERONI MŰ- ÉS TANSZERVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Váci-utca 50. sz.

«ICA» egyetemes Palmos-készülék.

Képnagyság 13x18 mm.

Négyzetes alakú kamara könnyű fémből, háromszoros kihúzással, nagy és rövid gyújtávú objektívek használatára, esetleg stereobereendezésre alkalmas.

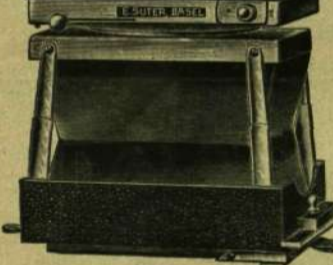

A készülék ára: Zeiss kettős Protar IV 35/300, 186 gyújtávú objektívvel, Compoundzárral, 3 kettős lemeztartóval, táskával K 768.40

- Zeiss Tessar F: 6,3, 210 gyújtávú objektívvel, Compoundzárral, 3 lemeztartóval, táskával K 770.40
Zeiss Protar objektív F: 1,8, 112 mm, külön K 76.80
Két Zeiss Tessar F: 6,3, 136 mm gyújtávú objektív stereo, Compoundzár és stereobereendezés K 343.20
Kettős lemeztartó 13x18 mm darabja K 20.40
Csomagfilmkassetta 13x18 mm K 30.-
Távesőtoldat 60 mm negatív lelencsével K 102.-

Bébi összecusukható zsebkamara.

Képnagyság 4 1/2 x 6 mm.

Fémből készült csinos kiállításon kamara, mely zsebben könnyen elfér. Csakis elsőrangú objektívvel lesz felszerelve, mely Iris-diafraggmával van ellátva. Pillanatára 1/100 másodpercig szabályozható. A készülék egyes távolságokra beállítható. — A kamara börtokban és a 6 egyes lemeztartó nemzetokban van elhelyezve.

- A készülék ára fenti felszereléssel és Suter Anastigmat F: 5 K 260.-
Zeiss-Tessar objektívvel F: 4,5 K 252.-
Hát lemeztartó 4 1/2 x 6 mm K 13.80
Váltókassetta 12 lemez számára K 65.-
Csomagfilmkassetta K 18.-
Sárga színű, foglalatban K 5.-

L. Gaumont & Cie «Block-Notes».

Teljesen fémből készült, szabályozható pillanatzárral, időfelvételekre is alkalmas. A készülék egy tokban és a hozzátartozó 6 db. lemeztartó is külön egy tokban van elhelyezve.

- Képnagyság 4 1/2 x 6 mm. A készülék ára Rektilyear objektívvel K 95.-
Zeiss-Tessar F: 6,3 K 210.-
Goerz-Dagorral F: 6,8 K 220.-
6 db. lemeztartó táskával K 15.-
A Block-Notes-hoz külön nagytűkészkészülék jönnek forgalomba még pedig 13x18 mm és 18x24 mm nagyságban.

L. Gaumont & Cie «Stereo-Block-Notes».

Képnagyság 6x13 mm.

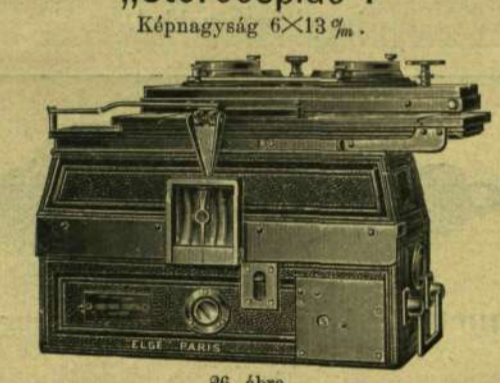

Ez a készülék teljesen hasonlít a kis Block-Notes-hoz, csak egy objektívvel bír stereoskop-felvételekre összegegyeztetve.

- A készülék ára 2 Tesser objektívvel F: 6,3 és 12 lemeztartóval 2 tokban K 450.-
Egyes lemeztartó 6x13 mm K 3,25
Stereoskop másolókeret 6x13 mm K 7.-

«Stereospido».

Képnagyság 6x13 mm.

Teljesen fémből készült legfinomabb stereoskop készülék, mely panoráma felvételekre is alkalmas. Ingával ellátott kereséssel és szintezővel bír.

- A készülék ára börtokban: Goerz-Dagor objektívvel F: 6,8 K 550.-
Zeiss-Tessar objektívvel F: 6,3 K 550.-
Váltókassetta 12 lemez számára K 100.-
Adapter bádógból készült lemeztartók számára K 10.-
Lemeztartók bádógból 6x13 mm K 3,25
Csomagfilmkassetta Block-filmek számára K 20.-

«Polyscop».

Képnagyság 6x13 mm.

Egyike a legkisebb és legkönnyebb stereoskop készüléknek. Igen csinos kiállításon és mechanikai kivitel tekintetében első helyet foglal el. A készülék váltókassetta-val van ellátva, melybe 12 lemez fér. Pillanatára 1/5-től egészen 1/50 másodpercig szabályozható, sőt időfelvételekre is alkalmas. A készülék a legfényerősebb objektívvel lesz felszerelve, mi csakis Zeiss-Tessar objektívvel felszerelve tartjuk készletben.

- A készülék ára váltókassettaival, pneumatikus kicsatlással és 2 Tesser objektívvel F: 4,5 K 645.-

«Perkeo kézikamara».

9x12 mm lemezek és 8x10,5 mm csomagfilm részére.

- Méretei: 4x11,3x14,5 mm; súlya 550 gramm. Ez a készülék fából van készíttve és keratollal bevonva. Fémrészei nikkelezettek. Alaplapja alumíniumból van, melyen a beállítási foksor van elhelyezve. Objektívdeszkája minden irányban mozogtható. Bausch & Lomb automatikus Sektor-pillanatára szabályozható és pneumatikusan kicsatlolható. Kereséssel, fényellenző ernyővel ellátott beállító-üveg és 2 anyacsavarral bír. A készülék ára 3 lemeztartóval és Periskopikus aplanat-objektívvel F: 11 K 45.-
Extrarapid-aplanat objektívvel F: 8 K 60.-
3 lemeztartó bádógból 9x12 mm tokban K 5,50
Lemeztartó 9x12 mm drbként K 1,60
Csomagfilmkassetta 8x10,5 K 6,50

Rietzschel Heli-Clack.

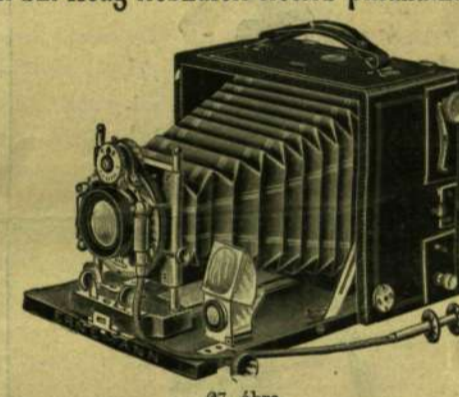
Képnagyság 9x12 mm.

Teljesen fémből készült kamara, 3-szoros kihúzással. Az objektívdeszka függőlegesen és vízszintesen eltolható. Szabályozható pillanatára időfelvételekre is alkalmas. — Kizárólagosan Rietzschel objektívekkel kapható.

- A készülék ára 3 egyes lemeztartóval tokban, csomagfilmkassettaival és Rietzschel kettős-anastigmat F: 6,8, 135 mm K 186.-
Rietzschel Linear anastigm. F: 6,3, 135 mm K 273.-
F: 5,5, 135 mm K 291.-
F: 4,8, 120 mm K 297.-
Táveső-objektív, tokban K 84.-
Három lemeztartó 9x12 mm tokban K 5,50
Táska bőrből a készülék és 3 lemeztartó számára K 11.-
Ez a készülék az újabb használatos 10x15 mm nagyságban is kapható.

VI. sz. Heag-készülék kettős pillanatzárral.

Ez a kamara mint kézi és állványos készülék használható. Kettős kihúzással bír, a beállítás fogasrud segítségével történik. A Bopp pillanatár 1/100, a redőnyzár 1/500 másodpercig szabályozható.

- Lemeznagyság 9x12 cm. A készülék ára 3 egyes lemeztartóval és Ernemann Detektiv-Aplanattal K 143.-
Goerz-Dagor objektívvel F: 6,8, 135 mm K 269.-
Zeiss-Tessar F: 6,3, 136 mm K 257.-
Egyes lemeztartók fémből db-ként K 1,95
Csomagfilmkassetta K 10,50
Tekerőfilmkassetta K 35.-
Képnagyság 13x18 cm. A készülék ára 3 egyes lemeztartóval és Ernemann Detektiv-Aplanattal F: 8 K 234.-
Goerz-Dagor objektívvel F: 6,8, 180 mm K 406.-
Zeiss-Tessar F: 6,3, 210 mm K 438.-
Egyes lemeztartók fémből db-ként K 3,25
Csomagfilmkassetta K 19,50

Stereax-készülék.

Képnagyság 6x13 mm.

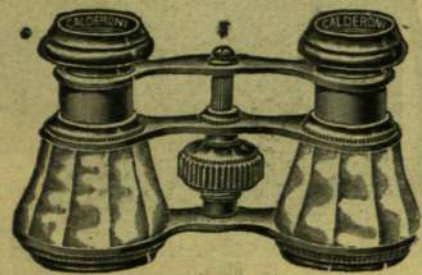

Összecusukható készülék, ennélfogva igen kis terjedelmű. Méretei 49x105x170 mm. Ezen készülék kivétel szabályozható és beállítható redőnyzárral van ellátva úgy, hogy ebben a tekintetben egyszerűen egyedül áll. A készülék 6 egyszerű lemeztartóval lesz szállítva és az utóbbi időben nagy keresletnek örvend.

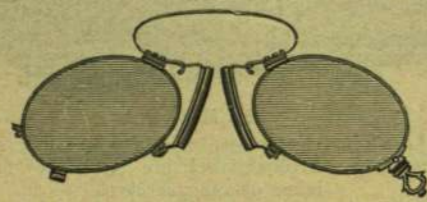
- A készülék ára 3 egyes lemeztartóval és 2 Rapid-Aplanat objektívvel F: 7,5, 90 mm K 265.-
2 Goerz Dagor objektívvel F: 6,8, 75 mm K 430.-
2 Celor F: 4,8, 90 mm K 442.-
2 Suter Anastigmat F: 6,8, 100 mm K 382.-
2 Zeiss Tessar F: 6,3, 75 mm K 382.-
2 Kettős lemeztartó F: 4,5, 112 mm K 430.-
6 db. egyes lemeztartó tokban K 14.-
1 váltókassetta 12 db. lemez számára K 96.-

CALDERONI ÉS TÁRSA

látvány-raktár, Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota).

Színházi látésövek alumíniumból, bőrrel bevonva vagy gyöngyház-külsővel, kitűnő achromatikus lencsékkel.

Szemüvegek és orrsíptetők a legújabb alakokban, legfinomabb üvegekkel vagy valódi hegyi jegecsekkel.

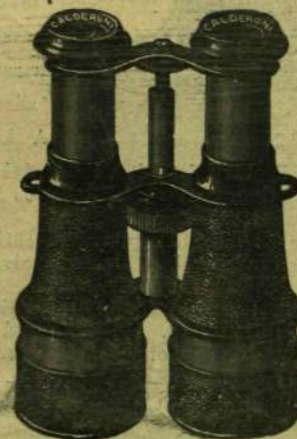
Színházi látésövek fogantyúval alumíniumból vagy aranyozott fémből.

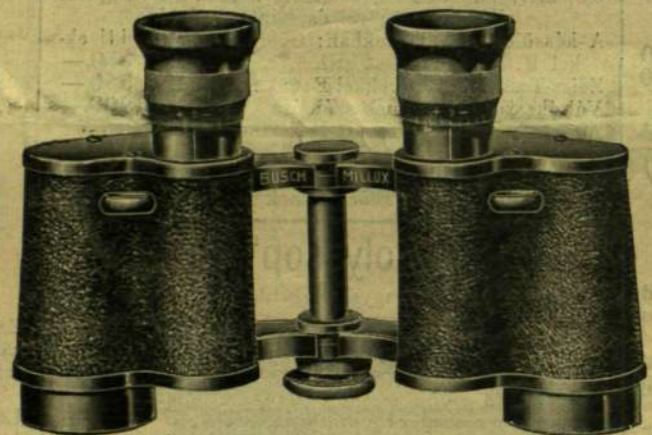
Teleskopok sárgarézből, erős faállványon. **Turistatávcsövek.**

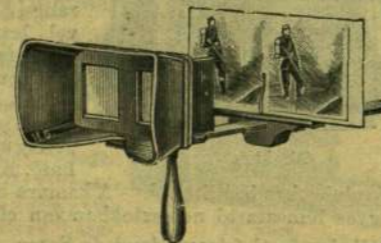
Lorgnettek teknősbéka-sont- vagy gyöngyháznyéllel.

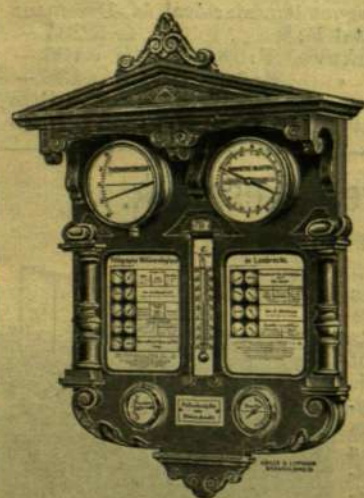
Tábori és verseny-látésövek feketére lakkozott fémből vagy alumíniumból. **Vadász-látésövek** igen fényerősek, nagy láttérrel.

Zeiss- és Busch-féle prizmás távcsövek eredeti gyári áron.

Stereoskopok és stereoskopképek. Graphoskopok.

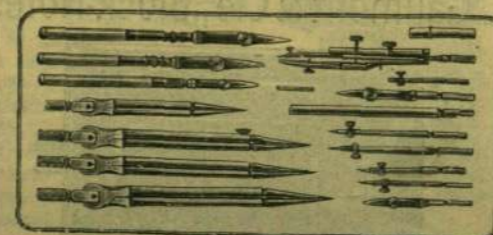
Lambrechtféle időjelző (Wettertelegraph). **Thermohygrokopok. Polymeterek.**

Szoba-, ablak- és fürdőhőmérők. Max. min. hőmérők. Lázhőmérők.

Aneroid légsúlymérők. Hygrometerek. Esőmérők. Mindenféle meteorológiai műszerek.

Legjobb minőségű **iskolai rajzeszközök**, valamint **Richter-, Riefler- és Klintz-féle precíziós rajzeszközök** és valódi svájci rajzeszközök.

➡ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ➡

VASÁRNAPI UJSÁG

21. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, MÁJUS 22.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona. A „Világkronika”-val negyedévenként 80 fillérrel több. Kalföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is esetlendő.

A BÉCSI VADÁSZATI KIÁLLÍTÁS.

A bécsi vadászati kiállítás gyönyörű alkalmat adott arra, hogy Magyarország bemutatassa a külföld előtt gazdagságát vadban és a természet szépségeiben. Mi magyarok régen tudtuk magunkat ősi vadász nemzetnek; hírből tudott a külföld is róla, hogy mily dús a Duna-Tisza köze vadban, de

impozáns és megragadó bizonyág tételére most nyílt először alkalom. A bécsi vadászati kiállítás nemzetközi; részt vett benne a legtöbb kultur-állam. Ily módon az összehasonlításra tág tér van. Bejárva a kiállítást, mely a Práterben van, nyugodtan mondhatjuk, hogy az összehasonlítástól nem kell félnünk. A kiállítás magyar osztálya kezdettől fogva megragadta a szakértők és a nagy közönség figyelmét, és bár csak pár napja, hogy a kiállítást

a közönség láthatja, máris a legtöbb néző a magyar vadászakastély kapuin özönlik keresztül. Ez a kastély, a melybe a magyar osztály rendezése az egész kiállítási anyagot egybegyűjtötte, kerék tornyával és tömör formáival uralkodik a kiállítás fő-utján. A vörös toronysisak messziről int. Ha pedig közelebb kerülünk, a nyugodt és kissé zárkózott architektúra komolysága már eleve utal arra, hogy itt egy darab történelem és a kultúra egyik ősi

A MAGYAR PAVILLON A BÉCSI NEMZETKÖZI VADÁSZATI KIÁLLÍTÁSON. — Welner J. felvétele.